

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

για τη Β' δημοτικού

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

για τη Β' δημοτικού

δεύτερο μέρος

Με απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του δημοτικού, του γυμνασίου και του λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Συντακτική ομάδα: Α. Βελαλίδης
Α. Βουγιούκας
Κ. Καλαπανίδας
Ν. Κανάκης

Εικονογράφηση: Τζένη Δρόσου

Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ

Μια φορά κι έναν καιρό στο χωριό του γέλιου όλοι ζούσαν χαρούμενοι. Οι μεγάλοι δούλευαν γελαστοί στα χωράφια. Τα παιδιά μετά το σχολείο έπαιζαν ξένοιαστα στους δρόμους. Η ζωή κυλούσε ήσυχα και όμορφα.

Ένα βράδυ όμως στο καφενείο έφτασε ένα γκρίζο, ξύλινο κουτί, που άλλαξε τις συνήθειες και τη ζωή των ανθρώπων. Μιλούσε, έπαιζε μουσική, έδειχνε ανθρώπους, ποδόσφαιρο, πόλεις, ποτάμια, θάλασσες και πολλά άλλα.

Οι άνθρωποι έμειναν με ανοιχτό το στόμα. Πώς μπορούσε ένα κουτί να κάνει όλα αυτά τα πράγματα; Είχαν ακούσει πως κάπου μακριά επιστήμονες ανακάλυψαν ένα κουτί που το ονόμασαν τηλεόραση και τώρα να το! Ήταν μπροστά τους.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
Η
ΣΡΑΙΑ ΘΕΑ

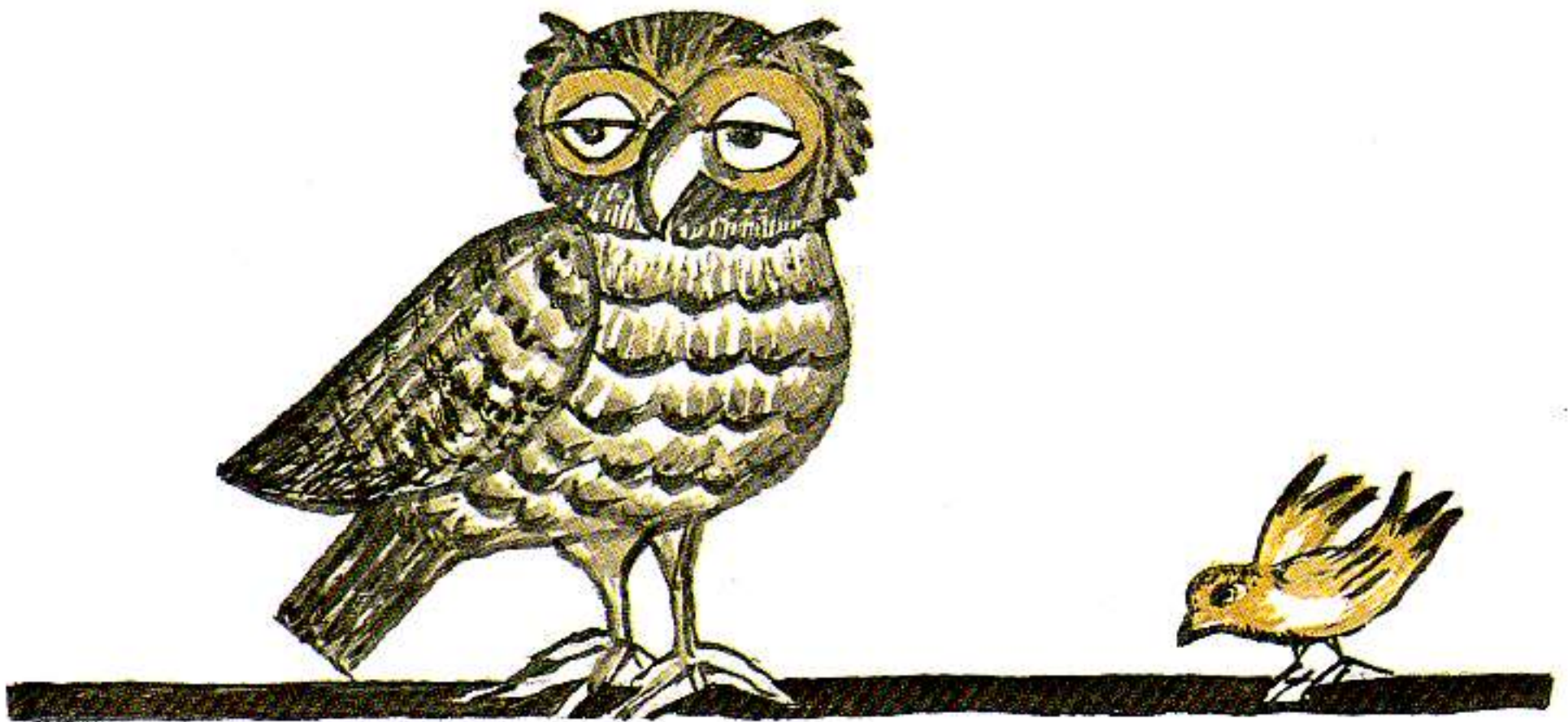

Όταν όμως ύστερα από λίγο καιρό η τηλεόραση μπήκε στα πιο πολλά σπίτια του χωριού, τους έγινε συνήθεια. Οι πιο πολλοί άνθρωποι δεν παραξενεύονταν πια με ό,τι έβλεπαν. Άρχισε να τους γίνεται μέρος της καθημερινής τους ζωής.

Μερικοί όμως παραξενεύονταν, γιατί τα λόγια τους όλο και λιγόστευαν. Οι γιαγιάδες παραξενεύονταν, γιατί τα παιδιά δεν ήθελαν ν' ακούσουν άλλα παραμύθια. Τα αρνιά παραξενεύονταν, γιατί γύριζαν νωρίς στη μάντρα. Η κουκουβάγια παραξενευόταν, γιατί τα παιδιά δεν έπαιζαν ως αργά το βράδυ.

Η δασκάλα όμως δεν παραξενευόταν, γιατί το πρωί στην τάξη μερικά παιδιά νύσταζαν ακόμα.

Από ομάδα Ελλήνων της Αυστραλίας

1. Υπογραμμίζω στην πρώτη παράγραφο του κειμένου τις λέξεις που τελειώνουν σε **ια, ια**. Ύστερα τις γράφω εδώ και τις διαβάζω:

μια

2. Διαβάζω τις παρακάτω λέξεις και τις χωρίζω σε δυο ομάδες:

(~~μια~~, ~~μία~~, δυο, δύο, κρύο, ποιο, καμιά, κάποιος, πια, φαί, ναι, που, για, γιαγιά, ποιος, όποιος, όμως)

Λέξεις με μια συλλαβή

μια

Λέξεις με δυο συλλαβές

μία

3. Συμπληρώνω τις λέξεις και ύστερα τις διαβάζω:

Βάζω **κε**

..... φάλι, ρδίζω, ντώ, μπή

Βάζω **και**

..... ρός, νούριος, καλο ρι

Βάζω **γε**

..... λιο, ρος, μίζω, οικο νεια

Βάζω **γαι**

πη νω

Βάζω **χε**

..... ρι, λιδόνι, βρο ς, πρόσε

Βάζω **χαι**

..... ρετώ, ρομαι, μα ρι

4. Γράφω και μαθαίνω:

Οι χωριανοί δούλευαν ήσυχα στα χωράφια τους.

.....

.....

.....

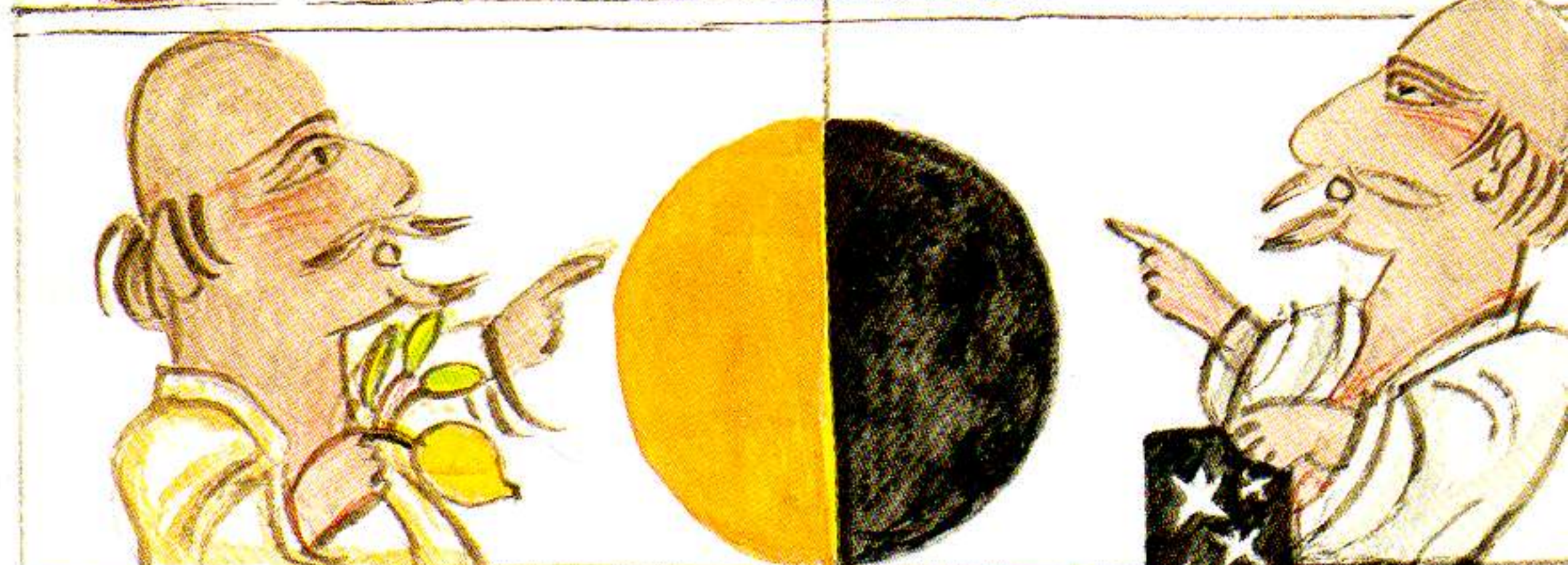
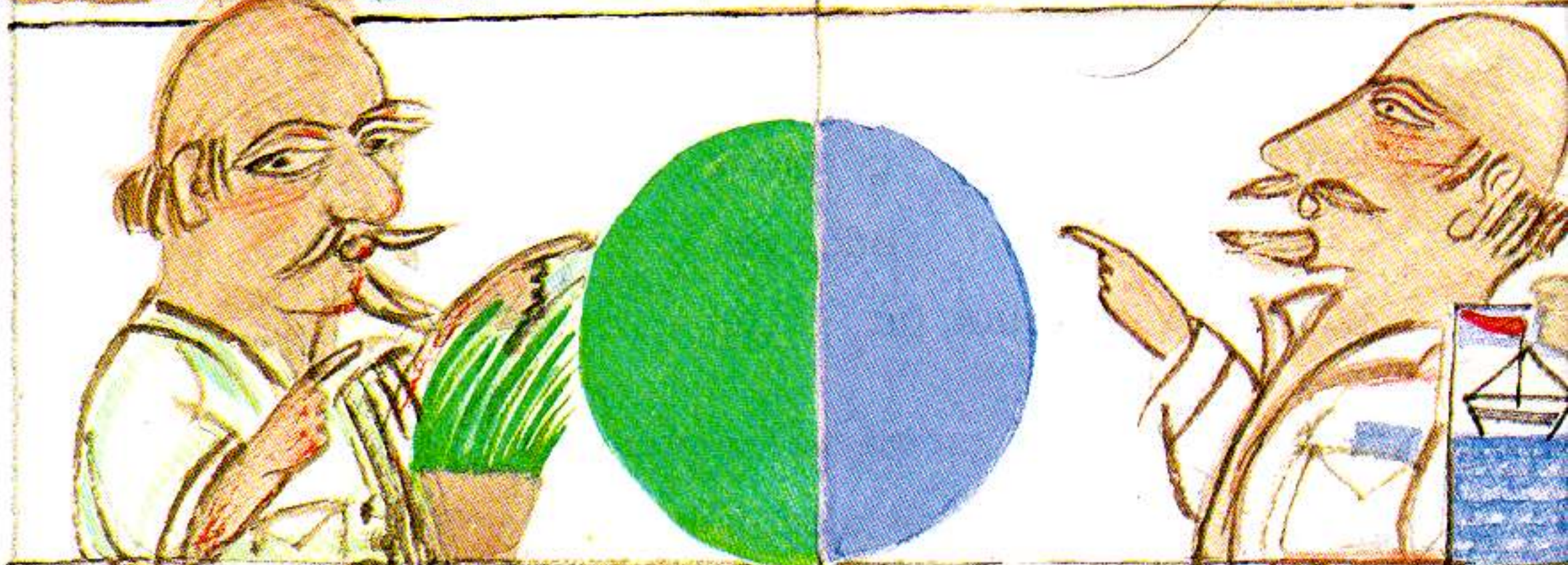
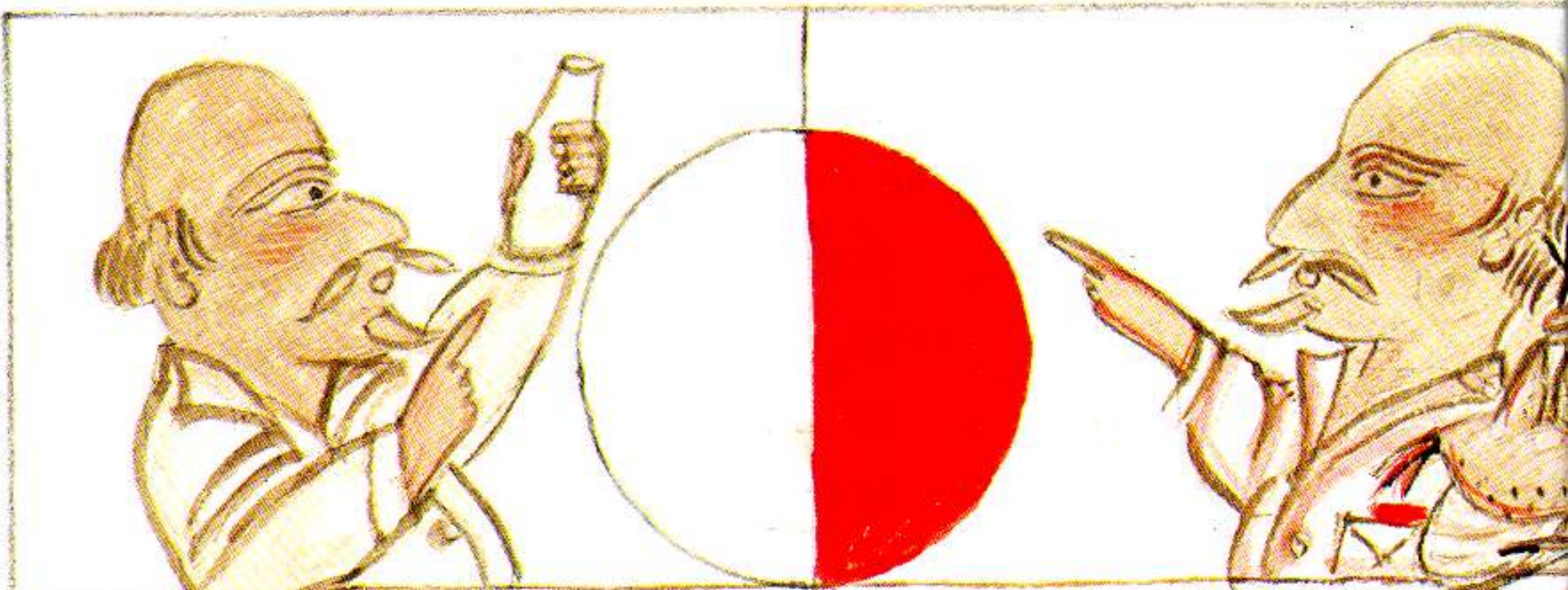
.....

5. Σκέφτομαι και γράφω:

Τι βλέπω στην τηλεόραση.

6. Λέξεις για την καρτέλα:

δουλεύω, χωράφι, ήσυχος, όμως

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ήταν κάποτε ένας μάστορας ζωγράφος, αλλιώτικος απ' τους άλλους. Είχε μεγάλο γούστο και στη ζωγραφική και στις κουβέντες του. Τα χρώματα τα έλεγε με δικά του ονόματα. Όχι άσπρο, κόκκινο, πράσινο, γαλάζιο, κίτρινο, μαύρο, αλλά γάλα, αίμα, χλόη, θάλασσα, λεμόνι, κάρβουνο.

Τα παιδιά που πήγαιναν να μαθητέψουν κοντά του τα έβαζε πρώτα να μάθουν κάτι σαν τραγουδάκι, που το είχε σκαρώσει ο ίδιος:

Άσπρο, κάτασπρο το γάλα
κόκκινο, κατακόκκινο το αίμα
πράσινη, καταπράσινη η χλόη
γαλανή, καταγάλανη η θάλασσα
κίτρινο, κατακίτρινο το λεμόνι
μαύρο, κατάμαυρο το κάρβουνο.

Στους πιο προχωρημένους έλεγε: «Εσείς δε με χρειάζεστε πια. Οι μπογιές τώρα σας υπακούνε. Μπορείτε μ' αυτές να ξαναφτιάξετε τον κόσμο από την αρχή, όπως τον θέλετε. Να, όπως τα μικρά παιδιά, που είναι οι πιο μεγάλοι ζωγράφοι.»

1. Γράφω αυτό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:
(γαλάζιο, άσπρο, κόκκινο, κίτρινο, μαύρο)

πράσινο

σαν τη χλόη,

σαν τα φύλλα των δέντρων

..... σαν το χιόνι, σαν τον ασβέστη,

σαν το γάλα

..... σαν την πίσσα, σαν τη νύχτα,

σαν το κάρβουνο

..... σαν τον ουρανό, σαν τη θάλασσα,

σαν το λουλάκι

..... σαν το κεράσι, σαν την παπαρούνα,

σαν το αίμα

..... σαν το λεμόνι, σαν το καναρίνι,

σαν τα γινωμένα στάχια

2. Γράφω πώς το λέμε με μια λέξη, όπως στο παράδειγμα:
(κάτασπρο, κατάμαυρο, κιτρινωπό, ασπρόμαυρο, πρασινωπό,
κιτρινοπράσινο)

το πολύ άσπρο χρώμα

: κάτασπρο

το πολύ μαύρο χρώμα

:

το χρώμα που πάει προς το κίτρινο

:

το χρώμα που πάει προς το πράσινο

:

το άσπρο και μαύρο χρώμα

:

το κίτρινο και πράσινο χρώμα

:

3. Συμπληρώνω το κείμενο με τις λέξεις που ταιριάζουν:

Ο Ασπρούλης και η Αραπίτσα

Η γειτονιά μας είχε δυο γάτους. Ο Ασπρούλης ήταν (πολύ άσπρος) σαν Η Αραπίτσα ήταν (πολύ μαύρη) σαν Ο Ασπρούλης είχε μάτια (προς το κίτρινο) και η Αραπίτσα (προς το πράσινο)

4. Γράφω πώς λέμε με μια λέξη, όπως στο παράδειγμα:
(γαλανομάτη, ασπρομάλλη, μαυρομάτα, ξανθομάλλα, κοκκινολαίμη)

αυτόν που έχει γαλανά μάτια : γαλανομάτη

αυτήν που έχει μαύρα μάτια :

αυτόν που έχει άσπρα μαλλιά :

αυτήν που έχει ξανθά μαλλιά :

το πουλί με κόκκινο λαιμό :

5. Βάζω σε αλφαβητική σειρά τις λέξεις:

ζωγραφιά, λεμόνι, κάποτε, χρωματίζω

.....

6. Λέξεις για την καρτέλα:

ζωγραφιά, λεμόνι, χρωματίζω, κάποτε

ΤΟ ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΟ

Ο Θοδωράκης πέρασε το καλοκαίρι στο χωριό του πατέρα του. Είχε πάρει μαζί του και το μικρό μαγνητόφωνο που του είχε φέρει ένας θείος του ναυτικός. Μ' αυτό ξεσήκωσε τα παιδιά της γειτονιάς. Το έκαναν παιχνίδι, γράφοντας και ακούγοντας ό,τι έβαζε ο νους τους.

- Στο κοτέτσι να πάμε, έλεγε το ένα.
- Στα γουρουνάκια της κυρα-Σταματίνας, έλεγε το άλλο.

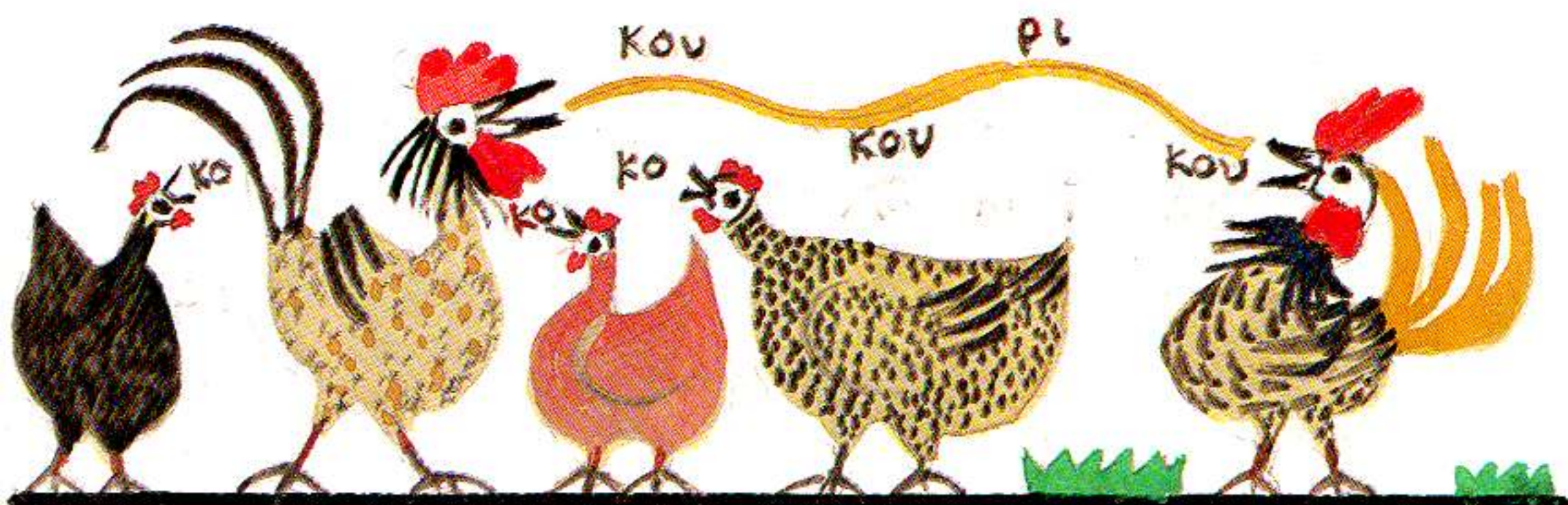
Ένα απόγευμα κατέβηκαν ως το ποτάμι.

Το βράδυ στην αυλή της γιαγιάς του Θοδωράκη έγινε μεγάλο πανηγύρι. Πάτησαν το κουμπί κι ακούστηκαν λογιών λογιών φωνές: τζιτζίκια, κοτσύφια, σκυλιά, βατράχια, το βούισμα του ποταμιού, κι ανάμεσα σε όλα το ολοζώντανο γκάρισμα γαϊδάρου.

Όταν τελείωσαν οι διακοπές, ο Θοδωράκης πήρε μαζί του στην πόλη και την κασέτα από το ποτάμι. Πολλά πρωινά, την ώρα που ξυπνάει, βάζει την κασέτα στο μαγνητόφωνο και το σπίτι γεμίζει φωνές της εξοχής.

Οι γονείς του τον μαλώνουν:

- Πάλι τα ίδια, Θοδωράκη; Χαμήλωσέ το! Θα μας διώξουν απ' την πολυκατοικία.
- Μακάρι! λέει ο Θοδωράκης γελώντας. Μακάρι να μας διώξουν, να πάμε στο χωριό!...

1. Γράφω αυτό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

(ζουζουνίζει, γκαρίζει, γαβγίζει, κελαηδεί, κελαρύζει, σφυρίζει, βουϊζει, αντιλαλούν, κατρακυλούν, κοάζει)

Το έντομο ζουζουνίζει.

Το ρυάκι

Το πουλί

Το ποτάμι

Ο βάτραχος

Ο άνεμος

Ο γάιδαρος

Τα βράχια

Το σκυλί

Τα βουνά

2. Γράφω σε δυο στήλες τα παρακάτω:

(Το κελάηδημα των πουλιών – οι φωνές του λαχειοπώλη – ο βόμβος της μέλισσας – τα κουδούνια του κοπαδιού – η σειρήνα της πυροσβεστικής – ο θόρυβος των αυτοκινήτων)

Ήχοι της εξοχής

Ήχοι της πόλης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Γράφω πλάι σε κάθε ήχο, αυτό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

(το τηλέφωνο, ο βήχας, το τρένο, το ρολόι, η καμπάνα, το τσεκούρι, το ντουφέκι, το μωρό)

ντριν, το τηλέφωνο

γκαπ γκουπ,

ντιν νταν,

γκούχου γκουχ,

τικ τακ,

τσαφ τσουφ,

μπαμ μπουμ,

ουά ουά,

4. Γράφω και μαθαίνω:

Η πολυκατοικία γεμίζει φωνές της εξοχής.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Σκέφτομαι και γράφω:

Γίνομαι μαγνητόφωνο και γράφω λόγια και ήχους (του δρόμου, ή της λαϊκής αγοράς ή από ένα ταξίδι κτλ.).

6. Λέξεις για την καρτέλα:

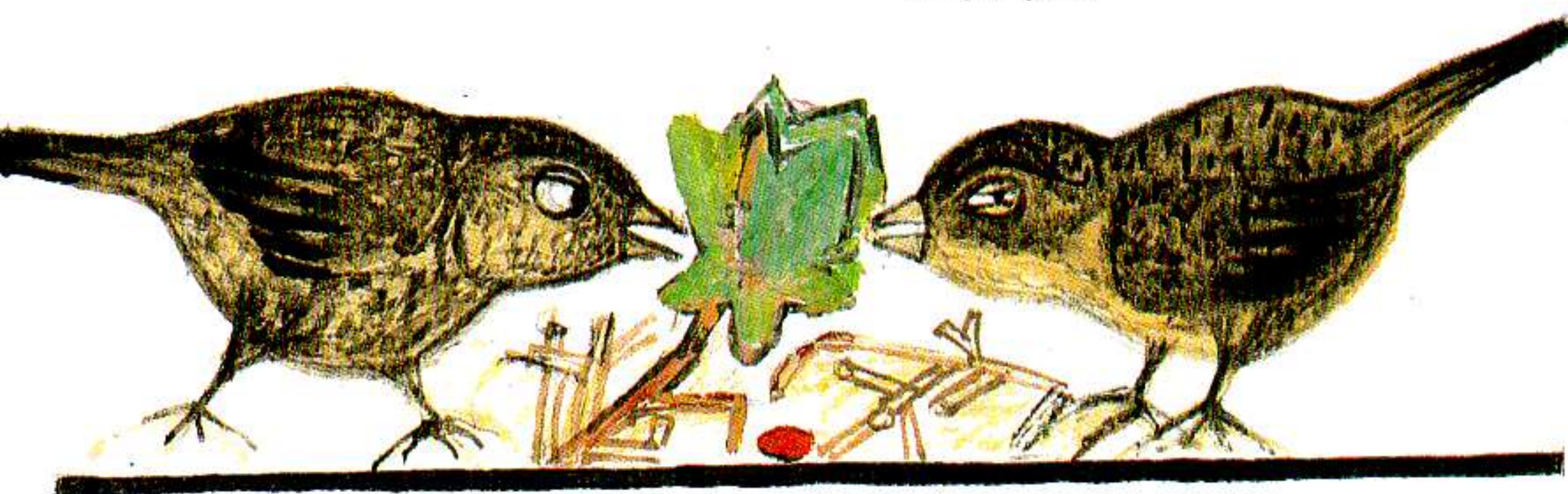
φωνή, ως, τελειώνω, πολυκατοικία

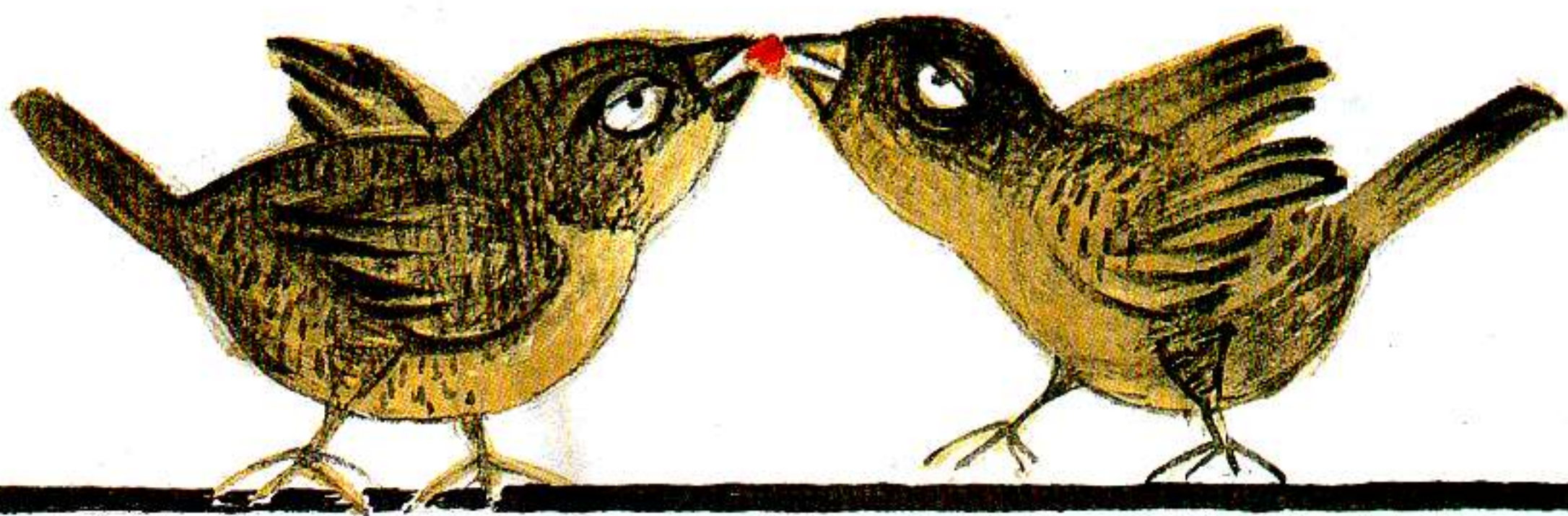
ΤΣΙΡΙΤΡΟ

Σε μια ρώγα από σταφύλι
έπεσαν οχτώ σπουργίτες
και τρωγόπιναν οι φίλοι...

Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί,
τσιριτρό.

Εχτυπούσανε τις μύτες
και κουνούσαν τις ουρές
κι είχαν γέλια και χαρές,
τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί,
τσιριτρό.

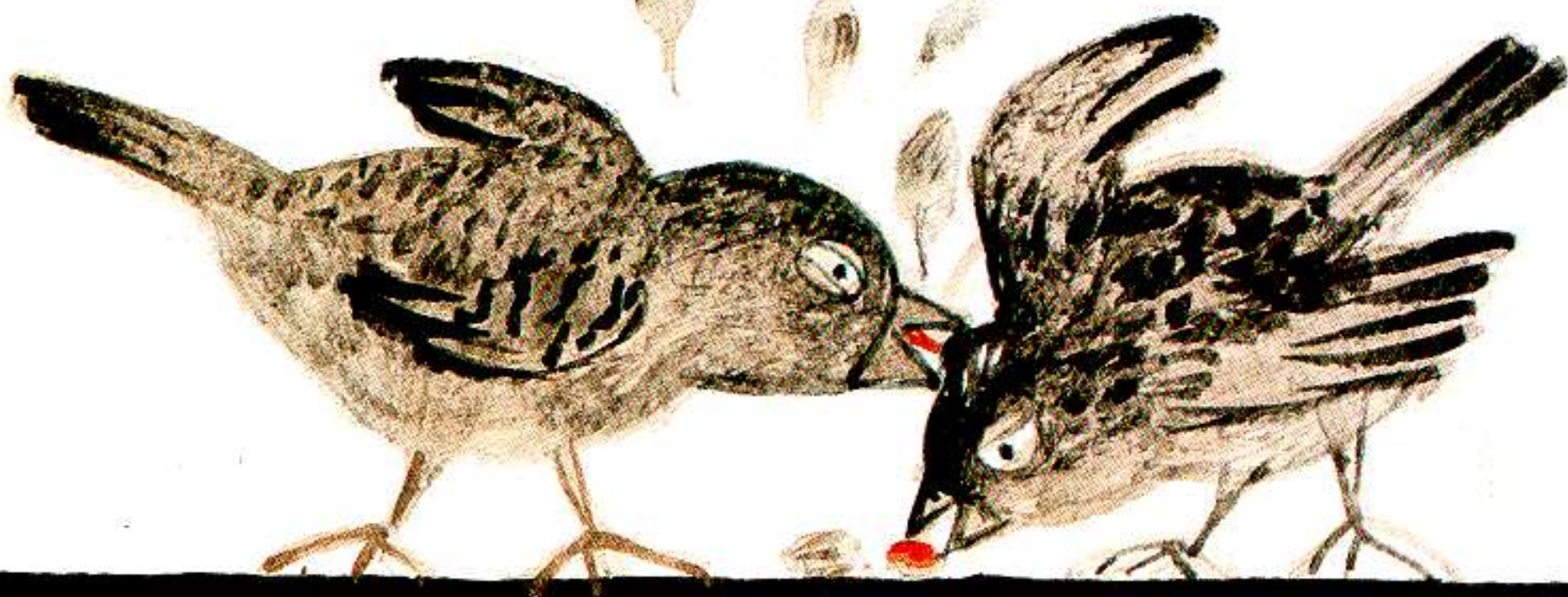
Πόπο πόπο σε μια ρώγα
φαγοπότι και φωνή!
Την αφήκαν αδειανή...

Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί,
τσιριτρό.

Και μεθύσαν, κι όλη μέρα
πάνε δώθε, πάνε πέρα,
τραγουδώντας στον αέρα
τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί,
τσιριτρό.

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

1. Πλάι σε κάθε φωνή γράφω το ζώο που τη βγάζει:

(ο σπουργίτης, ο κόκορας, η κλώσα, η κουκουβάγια, ο κούκος, ο γκιόνης, ο παπαγάλος)

Η συναυλία των πουλιών

τσίρι τίρι,

κουκουβάου,

γκιον γκιον,

κούκου κούκου,

κικιρίκου,

κλου κλου,

καλημέρα,

2. Γράφω τη λέξη που ταιριάζει:

(Οι άνθρωποι, Τα θηρία, Τα πουλιά)

..... μουγκρίζουν, ουρλιάζουν.

..... τιτιβίζουν, κελαηδούν, λαλούν.

..... γελάνε, κλαίνε, μιλούν.

3. Γράφω και μαθαίνω:

Σε μια ρώγα από σταφύλι
έπεσαν οχτώ σπουργίτες.

.....
.....
.....
.....

4. Λέξεις για την καρτέλα:

πέφτω-έπεσα-πεσμένος, σταφύλι

ΜΥΡΟΥΔΙΕΣ

Χτες το απόγευμα τα παιδιά είχαν βγει στη γειτονιά να μαζέψουν μυρουδιές, όπως είχαν συμφωνήσει με τη δασκάλα τους. Και σήμερα τις έφεραν στην τάξη.

Ο Μάρκος έφερε λουλούδια και πρασινάδες της εποχής. Άλλα μύριζαν και άλλα όχι. Η μύτη του όμως είχε πιάσει και μια διόλου ευχάριστη μυρουδιά, Στο δρόμο τους, λέει, άδειαζαν ένα βόθρο και μύριζε απαίσια.

Η Μάρθα είχε πάει σε αρωματοπωλείο. Έφερε και μια κολόνια της μαμάς της. «Πολλά μπουκαλάκια, κυρία, έχουν το άρωμα των λουλουδιών.»

Η Ιωάννα είχε περάσει από πολλά μαγαζιά. Το κουρείο, λέει, μυρίζει σαν το αρωματοπωλείο. Το φαρμακείο έχει μια άρρωστη μυρουδιά: λίγο άρωμα και πολύ φάρμακο. Εντελώς αλλιώτικη είναι η μυρουδιά του μπακάλικου, που γίνεται πιο δυνατή και πιο βαριά όσο πας κοντά στα τουρσιά, τις σαρδέλες και τα μπαχαρικά.

Ο Στρατής, που του αρέσει να κάνει το μάγειρα, τους είπε για τις μυρουδιές της κουζίνας: τις σάλτσες με τα κρεμμύδια, τα σκόρδα και το μαϊντανό. Εκείνος, λέει, από τη μυρουδιά ξέρει να σου πει τι μαγειρεύουν σε κάθε διαμέρισμα της πολυκατοικίας τους.

«Είστε σπουδαία λαγωνικά», τους είπε στο τέλος η δασκάλα γελώντας.

Ψητό

Φακή

1. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

(βενζίνη, ψαρίλα, ψητό κρέας, κολόνια, απαίσια, μοσχοβολάει)

βενζινάδικο : μυρίζει βενζίνη

ιχθυοπωλείο :

σουβλατζίδικο :

σκουπιδοτενεκές :

κουρείο :

ανθόκηπος :

2. Κάνω φράσεις, όπως στο παράδειγμα:

το άρωμα – το λουλούδι : το άρωμα του λουλουδιού

το άρωμα – το γιασεμί :

οι ευωδιές – η άνοιξη :

οι ευωδιές – η εξοχή :

η μυρουδιά – η ρίγανη :

οι μυρουδιές – η κουζίνα :

3. Γράφω και μαθαίνω:

Τα παιδιά έφεραν μυρουδιές της κουζίνας, του φαρμακείου και λουλουδιών της εποχής.

.....

.....

.....

4. Σκέφτομαι και γράφω:

Φέρνω κι εγώ μυρουδιές από τη γειτονιά μου.

5. Λέξεις για την καρτέλα:

κουζίνα, φαρμακείο, εποχή, δυνατός

ΜΙΑ ΤΥΦΛΟΜΥΓΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

Τα παιδιά παίζουν στην κουζίνα. Είναι κι ο παππούς εκεί. Παίζουν μια δική τους τυφλόμυγα.

Η τυφλόμυγα τριγυρίζει εδώ κι εκεί, και όπου «καθίσει», ό,τι δηλαδή ακουμπήσει, λέει φωναχτά πώς είναι και τι πράγμα είναι:

«Απλωτό πράμα, σκληρό και ίσιο... Τραπέζι!»

«Πολύ σκληρό, λίγο μυτερό και ζεστό... Καλοριφέρ!»

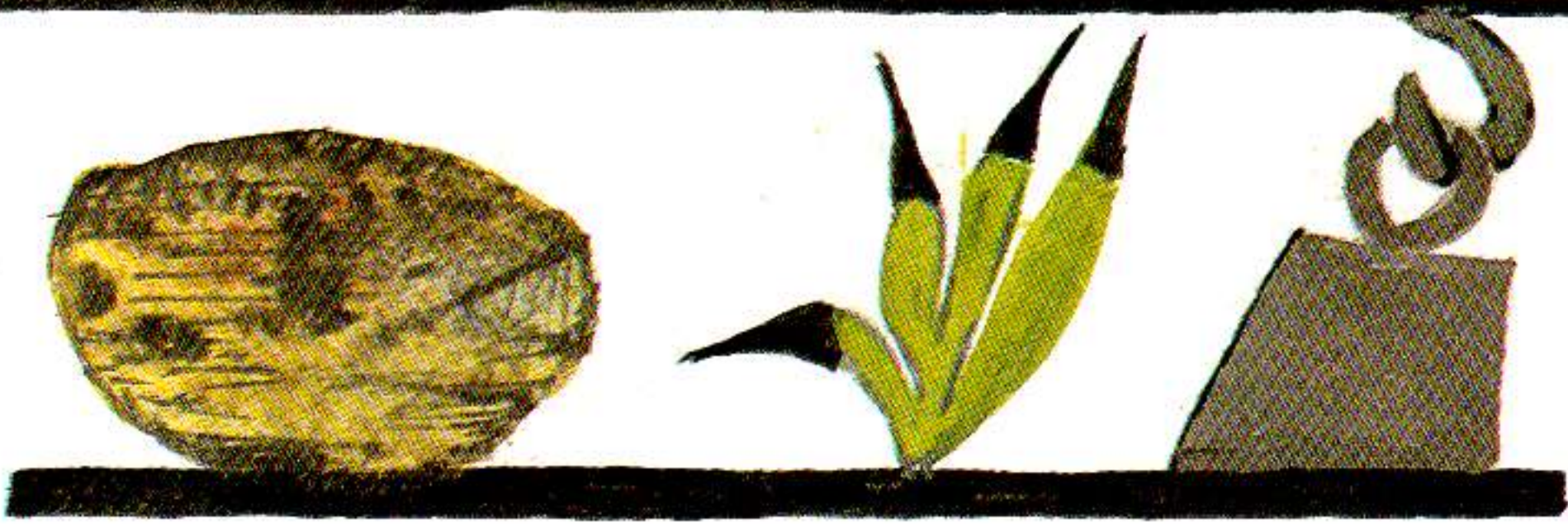
«Στρογγυλό, γλιστράει και είναι κρύο.» Λέει «μήλο» και είναι πατάτα.

Κάνει και την κουτή κι έχει πολύ γούστο:

«Στρογγυλό και γλιστράει. Μοιάζει με καρπούζι. Αλλά πού καρπούζι τέτοια εποχή! Είναι και μαλακό απ' έξω και λίγο ζεστό... Η φαλάκρα του παππού!» Γέλια ο παππούς!

Στο τέλος η τυφλόμυγα ακουμπάει πάνω σε κάτι υγρό που κολλάει. Μέλι ή σιρόπι; Το ίδιο κάνει. Κόλλησε, και τώρα πώς θα ξεκολλήσει!

Στο μεταξύ μπαίνουν η μαμά κι ο μπαμπάς, που ήρθαν από τη δουλειά πεινασμένοι, και διώχνουν γελώντας όλες τις «μύγες» από την κουζίνα.

1. Συμπληρώνω μ' αυτό που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

(σκληρό, βαρύ, στρογγυλό, μαλακό, ελαφρύ, μυτερό, λείο)

- σκληρό σαν ατσάλι, σαν σίδερο, σαν πέτρα
 σαν ζυμάρι, σαν κερί, σαν πηλός
 σαν σίδερο, σαν οδοστρωτήρας
 σαν πούπουλο, σαν φτερό, σαν φελλός
 σαν τόπι, σαν καρπούζι
 σαν καρφίτσα, σαν αγκάθι, σαν τη μύτη
 του μολυβιού
 σαν το τζάμι, σαν γυαλισμένο μάρμαρο

2. Ζευγαρώνω τα αντίθετα, όπως στο παράδειγμα:

(λείο, ελαφρύ, ζεστό, μαλακό, στερεό, δροσερό)

- τραχύ (ανώμαλο): λείο υγρό :
 σκληρό: κρύο:
 βαρύ: χλιαρό:

3. Βάζω μαζί τις λέξεις που συγγενεύουν στη σημασία:

(κρύο, ζεστό, παγωμένο, καυτό)

- δροσερό,
 χλιαρό,

4. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ρήματα που ταιριάζουν, όπως στο παράδειγμα:

(πιέζει, ζεσταίνει, αγκυλώνει, κολλάει, γλιστράει)

Ο οδοστρωτήρας πιέζει.

Η φωτιά

Το μέλι

Η καρφίτσα

Το γυαλισμένο πάτωμα

5. Γράφω και μαθαίνω:

Πολύ σκληρό, λίγο μυτερό και ζεστό... Καλοριφέρ!

.....

.....

.....

6. Σκέφτομαι και γράφω:

Περιγράφω πράγματα που πιάνω με τα χέρια μου.

7. Λέξεις για την καρτέλα:

ίσιος, καλοριφέρ, τραπέζι-τραπεζαρία, μύτη-μυτερός

ΜΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΟΛΥ ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΑ

Κάποια χειμωνιάτικη μέρα –λέει ένα παραμύθι– μια οικογένεια βγήκε περίπατο στο πάρκο. Ξαφνικά ξέσπασε χιονοθύελλα.

– Δεξιά να πάμε, είπε ο πατέρας. Είναι ο πιο σύντομος δρόμος για την έξοδο.

– Κουταμάρες! είπε η μαμά. Αριστερά πρέπει να πάμε.

– Τρελοί είστε; φώναξε η κόρη. Πίσω είναι η έξοδος.

Σταμάτησαν λοιπόν σ' ένα σημείο και κανένας δεν το 'βαζε κάτω.

Σκοτεΐνιασε... Χιονίζει συνέχεια και το κρύο ήταν ανυπόφορο. Αυτοί όμως εξακολουθούσαν να φιλονικούν, χωρίς να καταλάβουν πως τα πόδια τους είχαν ξυλιάσει πάνω στο χώμα.

Ένας φύλακας πήγε να κλείσει το πάρκο. Είδε τρεις χιονάνθρωπους να χειρονομούν και να φωνάζουν:

- Δεξιά, δεξιά!
- Όχι, αριστερά!
- Πίσω!

Ο άνθρωπος τρόμαξε τόσο πολύ, που απ' την τρεχάλα του δεν κατάλαβε πώς βρέθηκε στο σπίτι του. Χρειάστηκε να πιει εφτά κονιάκ για να συνέλθει.

Το πρωί η πεισματάρα οικογένεια βρισκόταν ακόμα εκεί, κοκαλωμένη. Μόνο που τώρα έβλεπαν και οι τρεις πού ήταν η πόρτα: ακριβώς μπροστά τους. Ένιωθαν ικανοποιημένοι που κανένας τους δεν είχε δίκιο. Όμως να το πουν δεν μπορούσαν πια. Το μόνο που μπορούσαν να κάνουν ακόμα ήταν να κουνούν τους βολβούς των ματιών τους.

Ο καημένος ο φύλακας, όταν τους είδε, χρειάστηκε ξανά εφτά κονιάκ για να βρει τη φωνή του και να τηλεφωνήσει στην αστυνομία.

*Ούρσουλα Βέλφελ
(μετάφραση: Ηώ Αμανάκη)*

1. Γράφω τις λέξεις που ταιριάζουν, όπως στο παράδειγμα:
 (συννεφιάζει, αστράφτει, χιονίζει, μπουμπουνίζει, βρέχει,
 ψιχαλίζει)

μαζεύονται σύννεφα	:	συννεφιάζει
αστραπές στον ουρανό	:	
ακούγονται βροντές	:	
πέφτουν ψιχάλες	:	
πέφτει βροχή	:	
ρίχνει χιόνι	:	

2. Βάζω σε μια σωστή χρονική σειρά τις λέξεις:
 (ξημέρωσε, βράδιασε, μεσημέριασε, νύχτωσε)

.....

.....

3. Διαβάζω πρώτα προσεχτικά το παρακάτω κείμενο:

Ξημερώνει

Ξημερώνει... Το σκοτάδι φεύγει σιγά σιγά και αρχίζουν να φαίνονται τα βουνά, τα δέντρα και τα σπίτια. Σε λίγο οι άνθρωποι θα ξεκινήσουν για τις δουλειές τους.

Τώρα το ξαναγράφω, αλλάζοντας μόνο μερικές λέξεις, για να ταιριάζουν με την ώρα που βραδιάζει.

Βραδιάζει

Βραδιάζει

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Γράφω και μαθαίνω:

Σκοτείνιασε... Χιόνιζε αδιάκοπα και το κρύο ήταν ανυπόφορο.

.....

.....

.....

.....

5. Λέξεις για την καρτέλα:

κρύο, δεξιά, αριστερά, ξαφνικά

ΚΡΥΟ

Μέρες έχει να φανεί
ήλιου φως στον ουρανό
κι είναι η μέρα μας αχνή
πρωινό και βραδινό.

Χούχου, χου! Το κρύο, βελόνι
χώνεται και μας παγώνει.

Στου χειμώνα την πνοή
πάγωσαν δέντρα, νερά,
σφίχτηκε κάθε ζωή
γύρω στο αίμα της γερά.

Χούχου, χου! Το κρύο μετράει
τα πλευρά και μας πονάει!

Ήλιε, που έδυσες νωρίς
έβγα μια χρυσήν αυγή,
κάμε εκείνο που μπορείς,
ζέστανε την κρύα τη γη.

Χούχου, χου! Το κρύο θα πάψει
κι ο ουρανός θα ξαναλάμψει!

Κώστας Χωρεάνθης

1. Γράφω καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις στην οικογένεια που ταιριάζει:

(~~κρύο~~, κρυώνω, ~~πάγος~~, παγώνω, ~~ψύχρα~~, ψυγείο, παγωνιά, κρυολόγημα, κατάψυξη, παγωτό, ξεπαγιάζω, κρυοπαγήματα, αναψυκτικά)

κρύο,

πάγος,

ψύχρα,

2. Ξαναγράφω τις παρακάτω λέξεις, πηγαίνοντας από τη λιγότερο προς την περισσότερο κρύα:

παγωνιά, δροσιά, κρύο

.....
δροσίζομαι, ξεπαγιάζω, κρυώνω

3. Γράφω και μαθαίνω:

Ο ήλιος έδυσε νωρίς. Το κρύο μετράει τα πλευρά μας.

4. Λέξεις για την καρτέλα:

παγωτό, ψυγείο, μετρώ, νωρίς

Ο ΒΑΪΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Το σπίτι του Βάιου είναι σ' ένα βουνίσιο συνοικισμό κοντά στο ποτάμι· ένα ποτάμι με μικρούς καταρράχτες και αφρισμένα νερά. Ένα ξύλινο γεφύρι ενώνει το συνοικισμό με τον υπόλοιπο κόσμο.

Για να πάει σχολείο, ο Βάιος περνάει το γεφύρι δυο φορές την ημέρα. Του αρέσει να κοντοστέκεται στη μέση του γεφυριού και να κοιτάζει αυτό το ολοζώντανο πράμα που κατακυλάει ασταμάτητα. Στ' αυτιά του σαν να φτάνει ένα τραγούδι που λένε στον τόπο του, ανακατεμένο με το τραγούδι του νερού·

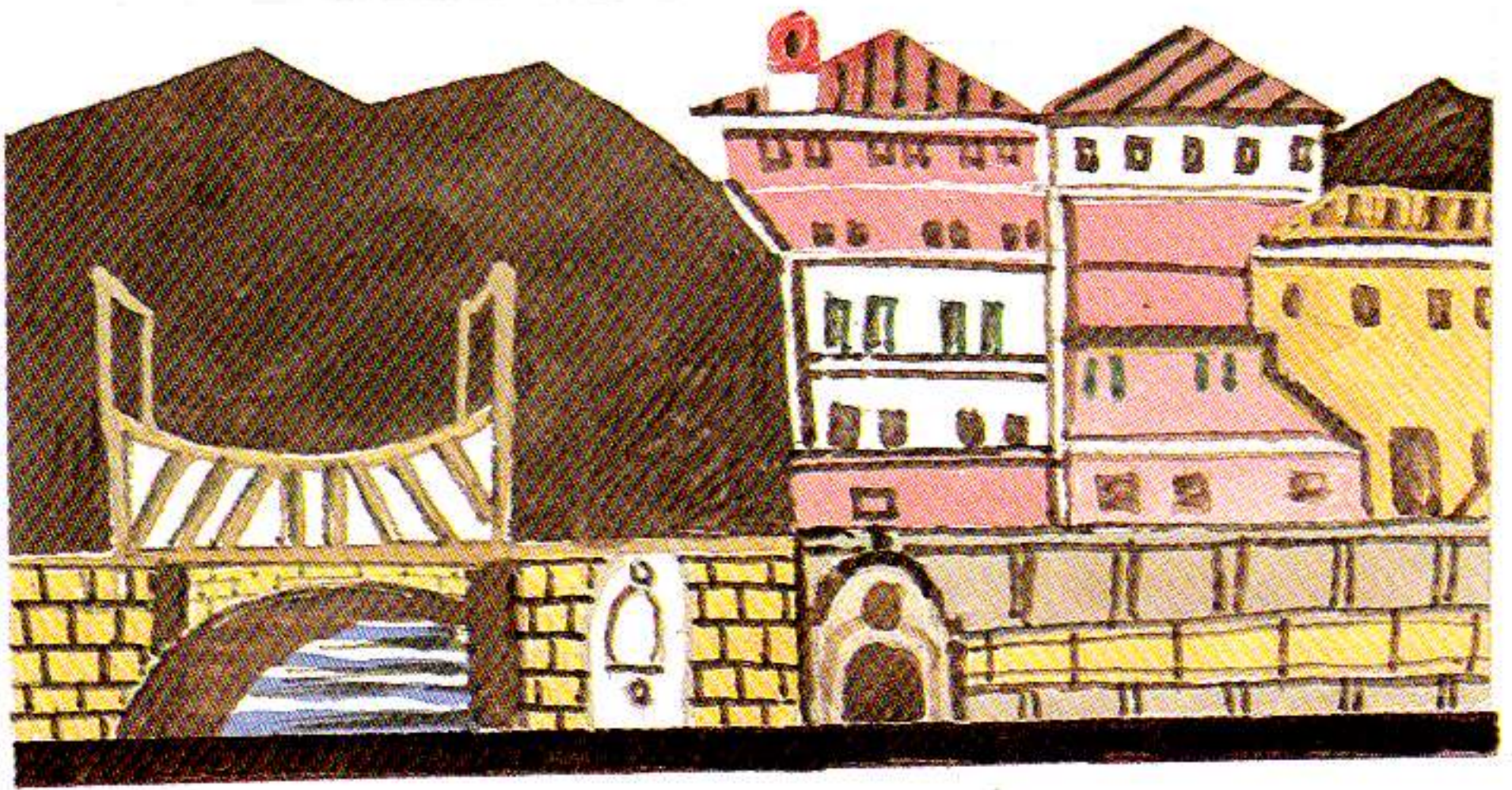
*Ποτάμι, για λιγόστεψε,
ποτάμι, γύρνα πίσω...*

Άμα βρέχει πολύ ή λιώνουν τα χιόνια στα βουνά, το ποτάμι αγριεύει και το γεφύρι τρέμει. Σε μεγάλη κοσμοχαλασιά, τα φουσκωμένα νερά το παίρνουν το γεφύρι. Να, όπως χτες βράδυ που άνοιξαν οι καταρράχτες τ' ουρανού.

Σήμερα είναι πάλι μια καλοσυνάτη μέρα και τα παιδιά δώθε από το ποτάμι έχουν μαζευτεί στο σχολείο. Χτυπά το κουδούνι, μπαίνουν στην τάξη, και ο δάσκαλος ρωτά:

- Παιδιά, ήρθε ο Βάιος;
- Όχι, κύριε. Μπορεί να κόπηκε πάλι το γεφύρι τη νύχτα.

Ο δάσκαλος κοιτάζει πέρα κατά το ποτάμι. Ψυχή δε φαίνεται πουθενά.

1. Υπογραμμίζω στο κείμενο τις παρακάτω προτάσεις και ύστερα τις ξαναγράφω αναποδογυρισμένες, όπως στο παράδειγμα:

Το ποτάμι αγριεύει.	:	Αγριεύει το ποτάμι.
Το γεφύρι τρέμει.	:
Χτυπά το κουδούνι.	:
Ο δάσκαλος ρωτά.	:
Ο δάσκαλος κοιτάζει.	:
Άνοιξαν οι καταρράχτες.	:

2. Από τις παραπάνω προτάσεις παίρνω και γράφω εδώ
- όσες λέξεις απαντούν στην ερώτηση «**ΠΟΙΟ;**» «**ΠΟΙΟΣ;**» «**ΠΟΙΟΙ;**» (ουσιαστικά):

το ποτάμι,

- όσες λέξεις απαντούν στην ερώτηση «**ΤΙ ΚΑΝΕΙ;**» «**ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ;**» (ρήματα):

αγριεύει,

3. Κάποιο λάθος έγινε και μπερδεύτηκαν τα κομμάτια των προτάσεων. Τα ξεμπερδεύω και ξαναγράφω τις προτάσεις σωστές:

Τα παιδιά κυλάει.	:	Τα παιδιά παίζουν.
Το ποτάμι παίζουν.	:
Το αρνάκι χλιμιντρίζει.	:
Το άλογο έσπασε.	:
Το γεφύρι δεν ήρθε.	:
Ο Βάιος βελάζει.	:

4. Γράφω και μαθαίνω:

Τα χιόνια λιώνουν. Το ξύλινο γεφύρι τρέμει.

.....

.....

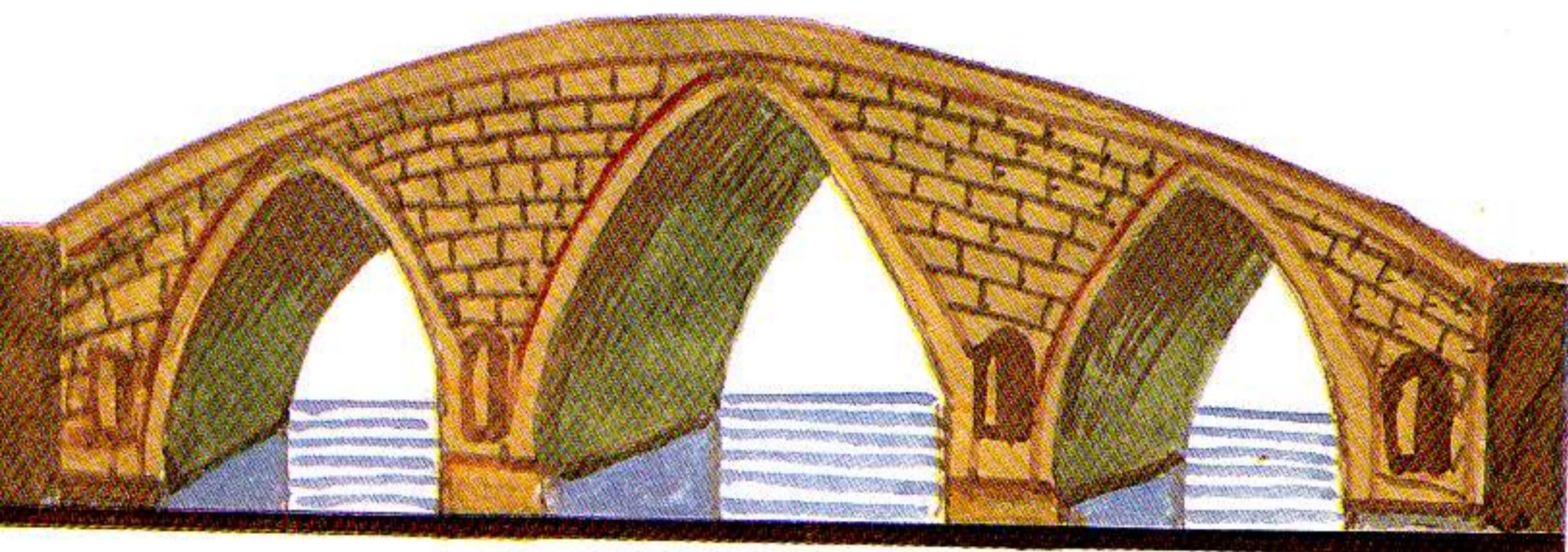
.....

5. Σκέφτομαι και γράφω:

Η δική μου διαδρομή για το σχολείο

6. Λέξεις για την καρτέλα:

ξύλινος, μέση, πράγμα (πράμα), λιώνω

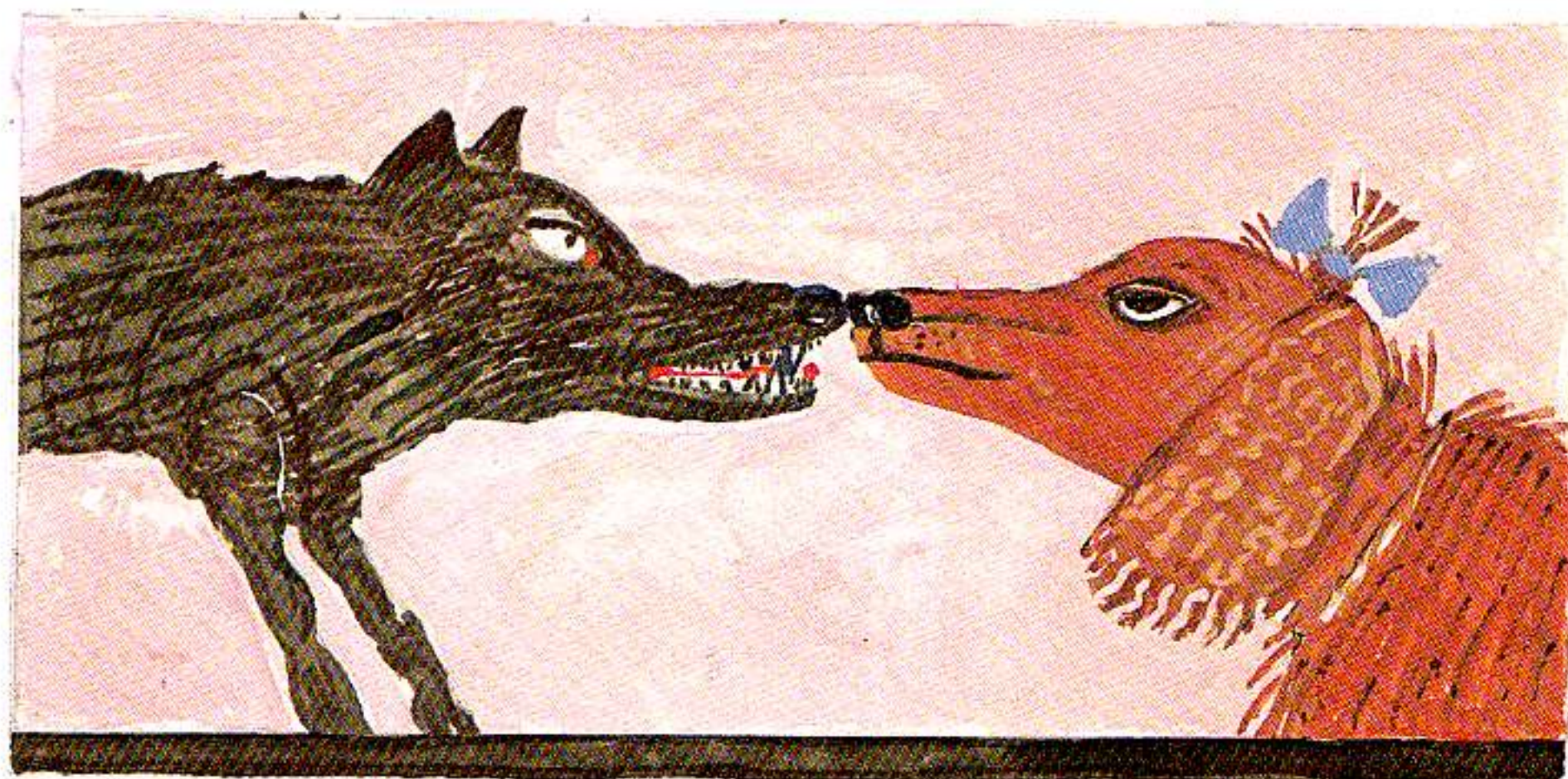
ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Όλα ανεβοκατεβαίνουν,
όλα πάνε και γυρίζουν.
Ένα μόνο δε γυρίζει:
το ποτάμι, το ποτάμι!

Όλα χάνουν τη λαλιά τους,
όλα κάποτε σωπαίνουν.
Ένα μόνο δε σωπαίνει:
το ποτάμι, το ποτάμι!

Όλα πάνε και γυρίζουν,
όλα κάποτε σωπαίνουν.
Ένα μόνο δε γυρίζει,
ένα μόνο δε σωπαίνει:
το ποτάμι, το ποτάμι!

Νίκος Κανάκης

ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΣΚΥΛΟΣ

Ένας λύκος κοκαλιάρης και πεινασμένος ζύγωσε σε μια πόλη. Στο δρόμο του συνάντησε ένα σπιτίσιο σκύλο, χοντρούλη και περιποιημένο.

– Δε μου λες, ξάδερφε, πώς τα καλοπερνάς κι έκαμες τέτοια νιάτα; ρώτησε ο λύκος.

– Να σου πω, του απάντησε ο σκύλος. Μ' έχει στο σπίτι του ένα πλούσιο αφεντικό και μου δίνει και του πουλιού το γάλα.

Απάνω στην κουβέντα ο λύκος πρόσεξε το λαιμό του σκύλου, που ήταν μαδημένος γύρω γύρω.

– Για πες μου ωστόσο, τον ρώτησε υποψιασμένος, τι είναι εκείνο το σημάδι στο λαιμό σου;

– Δεν είναι τίποτα, ξάδερφε. Είναι απ' το λουρί που μ' έχουν δεμένο έξω στον κήπο. Εμείς οι σκύλοι το 'χουμε συνηθίσει. Έλα κι εσύ και θα δεις τι καλά που είναι.

– Α, να μου λείπει! Σου 'χα τη χάρη να 'χες και καλοπέ-ραση και τη λευτεριά σου. Ειδεμή, καλύτερα πεινασμένος και λεύτερος παρά χορτάτος και σκλάβος.

Αυτά είπε ο λύκος και ξαναπήρε τα βουνά.

Μύθος του Αισώπου (διασκευή)

1. Ρωτώ «ποιος;», «ποιοι;» και συμπληρώνω, όπως είναι στο κείμενο:

..... ρώτησε το σκύλο.

..... απάντησε στο λύκο.

Εμείς το 'χουμε συνηθίσει.

2. Ξαναγράφω τα παρακάτω ουσιαστικά από τον ενικό στον πληθυντικό:

ο ένας

οι πολλοί

ο ένας

οι πολλοί

ο λύκος

οι λύκοι

ο λαιμός

οι λαιμοί

ο σκύλος

.....

ο γιατρός

.....

ο δρόμος

.....

ο αδερφός

.....

ο κήπος

.....

ο λαγός

.....

ο σκλάβος

.....

ο σωρός

.....

3. Ξαναγράψω τα παρακάτω ουσιαστικά από τον πληθυντικό στον ενικό:

οι πολλοί ο ένας

οι βόλοι ο βόλος

οι γέροι

οι θείοι

οι κάμποι

οι τοίχοι

οι πολλοί ο ένας

οι σταυροί ο σταυρός

οι γεωργοί

οι γιατροί

οι καιροί

οι κυνηγοί

4. Γράφω και μαθαίνω:

Ένας λύκος συνάντησε τον ξάδερφό του το σκύλο και κουβέντιασαν.

.....

.....

.....

5. Λέξεις για την καρτέλα:

συναντώ-συνάντησα, προσέχω, κουβέντα-κουβεντιάζω,
ξάδερφος

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΣΚΥΛΟΣ

Ξάδερφε, που με κυνηγάς
λαχανιασμένος να με πιάσεις,
μην το θαρρείς πως θα με φτάσεις,
όσο το σώμα κι αν λυγάς.

Το γάβγισμά σου βροντερό,
μα εμένα σιωπηλό το στόμα·
πάτημα εσύ βαρύ στο χώμα,
κι εγώ το τρέξιμο αλαφρό.

Τη φουντωτή μου την ουρά
τη στρίβω αλλού κι αλλού εγώ πάω,
και σίγουρα σε ξεγελάω
κι όχι μονάχα μια φορά.

Γι' αυτό σταμάτα ν' απορείς
και να μυρίζεσαι το χώμα·
πολλά ψωμιά θα φας ακόμα
ωσότου κάποτε με βρεις...

1. Στους παρακάτω στίχους παραλείπονται λέξεις που εννοούνται. Τις βρίσκω ποιες είναι και ύστερα ξαναγράφω τους στίχους μαζί με τις λέξεις αυτές, όπως στο παράδειγμα:

(~~είναι~~, είναι, έχεις, έχω, εγώ, σε ξεγελάω, εσύ)

Το γάβγισμά σου βροντερό.

Το γάβγισμά σου είναι βροντερό.

μα εμένα σιωπηλό το στόμα

πάτημα εσύ βαρύ στο χώμα

κι εγώ το τρέξιμο αλαφρό

και σίγουρα σε ξεγελάω

κι όχι μονάχα μια φορά

γι' αυτό σταμάτα ν' απορείς

2. Βάζω σε αλφαβητική σειρά τις λέξεις:

κυνηγός, προσέχω, λιώνω, αριστερά, μέση, δεξιά, ελαφρός

.....

.....

3. Γράφω και μαθαίνω:

Ξάδερφε, που με κυνηγάς, δε θα με πιάσεις.

.....

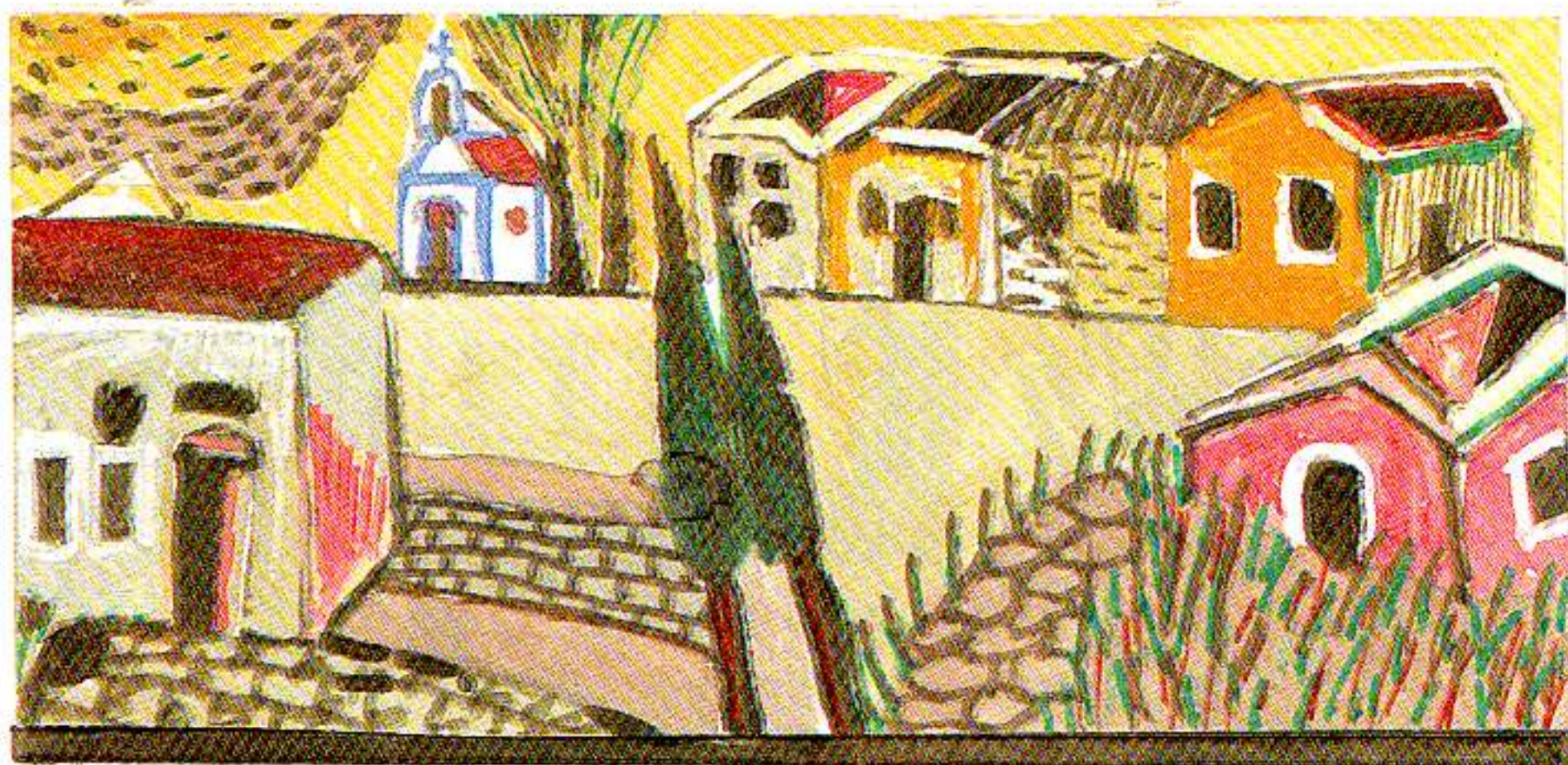
.....

.....

4. Λέξεις για την καρτέλα:

πιάνω, ελαφρός, κυνηγώ-κυνηγός-κυνηγητό

ΕΝΑ ΕΡΗΜΩΜΕΝΟ ΧΩΡΙΟ

Σε μια στροφή του δρόμου φάνηκε το χωριό. Με τα σπίτια κολλημένα θαρρείς το ένα με το άλλο, με την εκκλησία του στη μέση, με το μικρό του σχολειό στην άκρη.

Στο δρόμο κανείς. Μια ερημιά βασίλευε εκεί. Κανένα ζώο, καμιά φωνή, ούτε καπνός από καμιά καμινάδα. Κάποιο σκυλί μονάχα περπατούσε με σκυμμένο το κεφάλι σ' ένα στενό, ισκιερό δρομάκο...

Η Κατερίνα κοίταζε τα σπίτια. Παράθυρα κλειστά, σε άλλα κρέμονταν μισοχαλασμένα τα παραθυρόφυλλα. Τοίχοι που είχαν ν' ασβεστωθούν χρόνια, στέγες μισοπεσμένες. Το κορίτσι ένιωσε ένα σφίξιμο στην καρδιά.

Κι εκεί που κοίταζε σε κάποιον άδειο δρόμο, του φάνηκε πως κάτι σάλεψε, μια σκιά. Μια μαυροφορεμένη γριά πρόβαλε. Ακουμπούσε σ' ένα ροζιασμένο μπαστούνι, το πρόσωπό της γεμάτο ρυτίδες, καμπουριασμένη.

«Όλοι φύγανε», είπε. «Όλοι. Δεν έμεινε κανείς. Τα παράτησαν όλα και φύγανε...».

Κι αργά, όπως ήρθε, έφυγε πάλι, ακουμπώντας στο ροζιασμένο μπαστούνι της.

1. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τη λέξη που ταιριάζει, όπως στο κείμενο:

Μια ερημιά βασίλευε.

..... σκυλί περπατούσε.

..... σάλεψε.

..... φύγανε.

..... δεν έμεινε.

2. Ενώνω με γραμμές τις προτάσεις που ταιριάζουν:

• Όλοι φύγανε.	Κανένας δε μιλούσε.
Όλα γκρεμίστηκαν.	Κανένας δεν καθόταν.
Όλοι σώπαιναν.	Κανένας δεν έμεινε.
Όλοι κάτι έκαναν.	Τίποτε δεν έμεινε όρθιο.
• Έμαθες κανένα νέο;	Κανένας.
Τηλεφώνησε κανένας;	Τίποτε δεν έμαθα.
Άκουσες τίποτα;	Κάποιος σε ζήτησε.
Με ζήτησε κανένας;	Κάτι άκουσα.

3. Γράφω και μαθαίνω:

Στο στενό δρομάκι φάνηκε μια γριά με το πρόσωπο γεμάτο ρυτίδες.

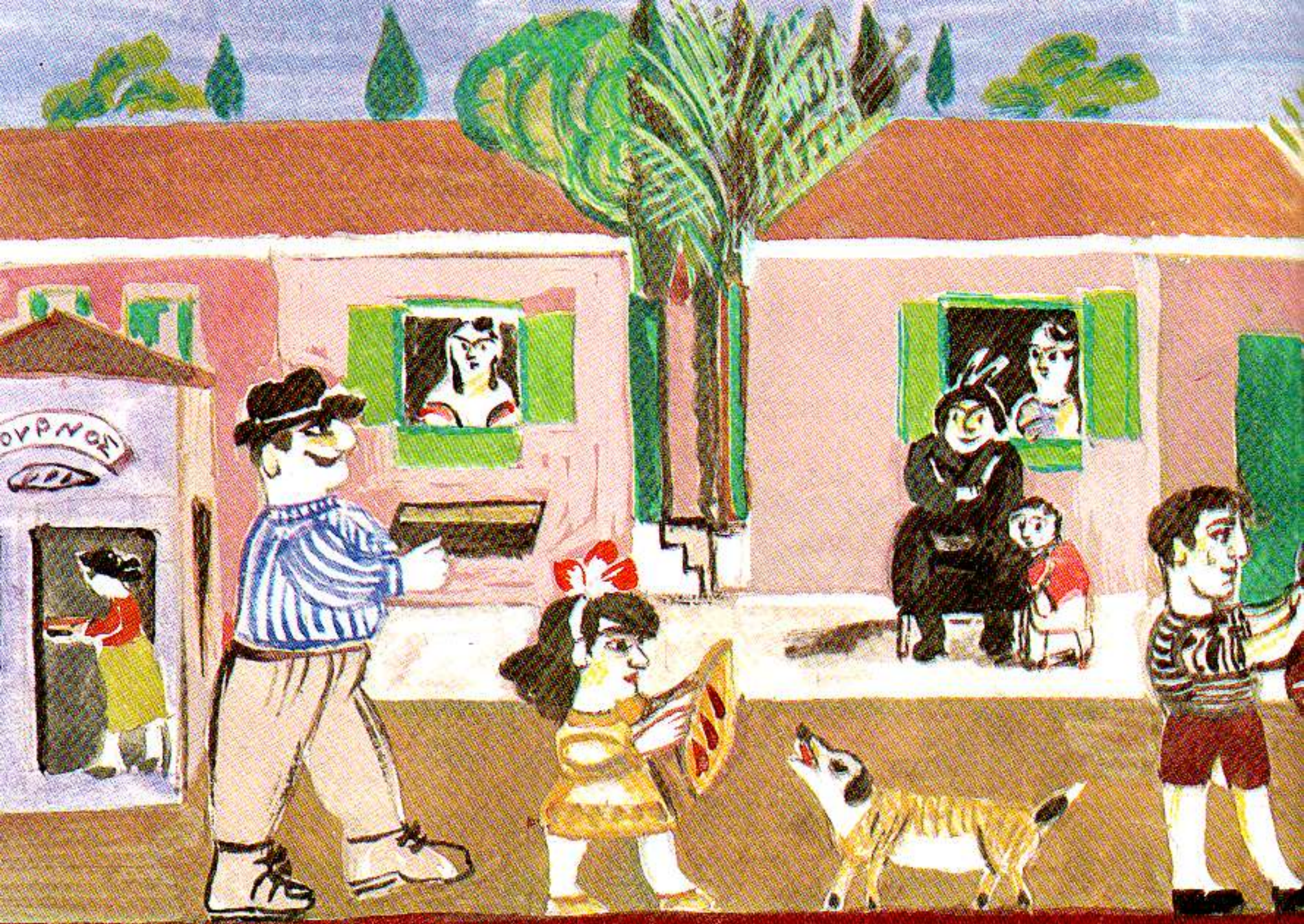
.....

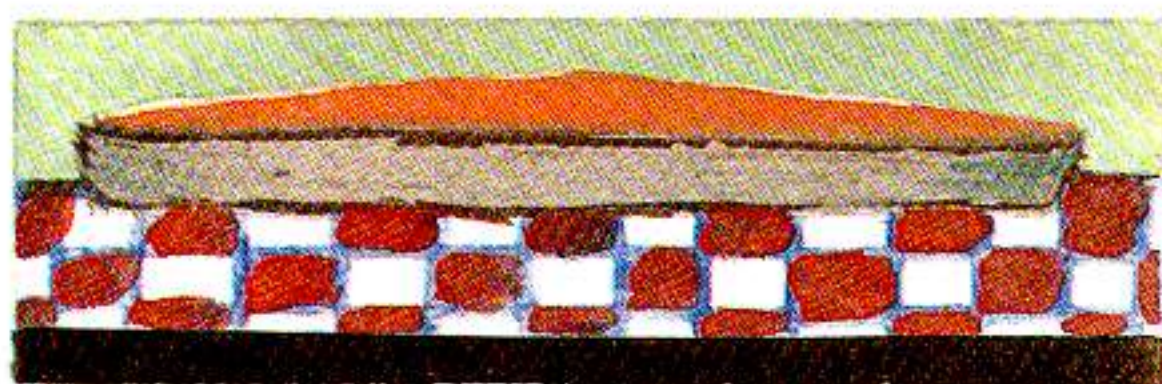
.....

.....

4. Λέξεις για την καρτέλα:

ούτε, στενός, πρόσωπο, γεμάτος

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ ΧΩΡΙΟ

Στον ήλιο ανοιγμένα
καρδιές παραθύρια,
χωριό μου!

Μια βρύση στο ρέμα
κι οι χούφτες ποτήρια,
χωριό μου!

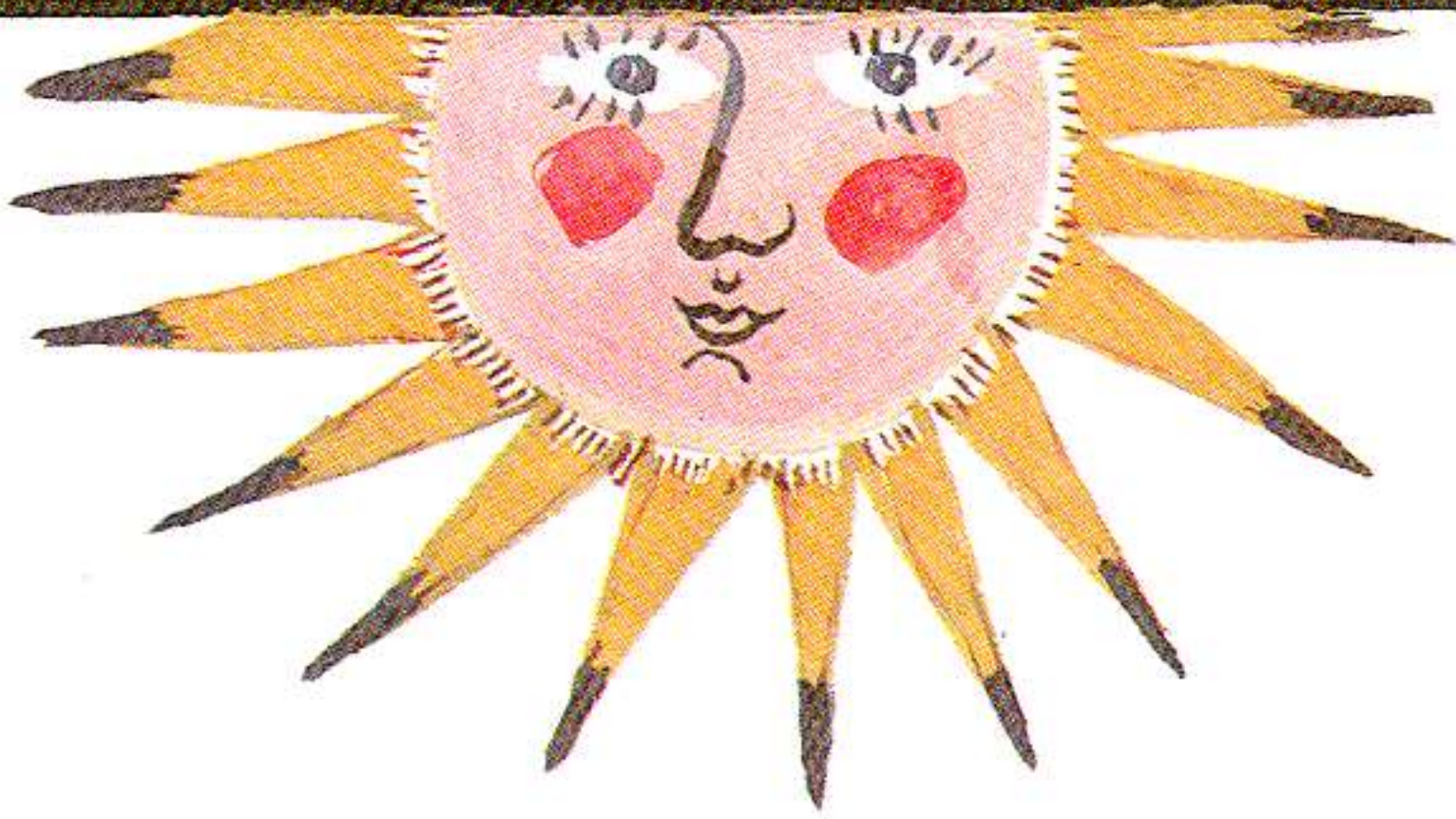
Κορίτσια κι αγόρια
χαρές και νυχτέρια,
χωριό μου!

Καρδιές σαν τον κάμπο
και ρόζοι στα χέρια
χωριό μου!

Η πίτα στο φούρνο,
κρασί στην κανάτα,
χωριό μου!

Τραγούδι στα χείλη
και λόγια σταράτα
χωριό μου!

Κώστας Καλαπανίδας

1. Υπάρχουν στο ποίημα πολλές λέξεις που φανερώνουν πράγματα και πρόσωπα (ουσιαστικά), άλλες στον ενικό και άλλες στον πληθυντικό. Τις γράφω εδώ σε δυο ομάδες:

Ενικός

ήλιος,

.....

.....

Πληθυντικός

καρδιές,

.....

.....

2. Ξαναγράφω τα παραπάνω ουσιαστικά, όλα στον ενικό και με το άρθρο που τους ταιριάζει, σε τρεις στήλες:

αρσενικά

θηλυκά

ουδέτερα

ο

η

το

ο ήλιος

η καρδιά

το παραθύρι

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Γράφω και μαθαίνω την πρώτη στροφή:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Σκέφτομαι και γράφω:

Το χωριό μου, ή το χωριό του πατέρα μου, της γιαγιάς μου, του φίλου μου κτλ.

5. Λέξεις για την καρτέλα:

ποτήρι, φούρνος, χωριό-χωριουδάκι-χωριανοί

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

«Γράμμα! Γράμμα απ' τον μπαμπά!» φώναξαν μ' ένα στόμα τα δυο παιδιά κι έτρεξαν να το δώσουν στη μητέρα τους, μόλις την είδαν να μπαίνει στο σπίτι.

Εκείνη το πήρε και το άνοιξε βιαστικά. Τα χέρια της έτρεμαν ελαφρά κι έσκισε λίγο την άκρη της κόλλας. Τα παιδιά την παρακολουθούσαν αμίλητα και προσπαθούσαν να μαντέψουν τι μπορούσε να συμβαίνει στον πατέρα.

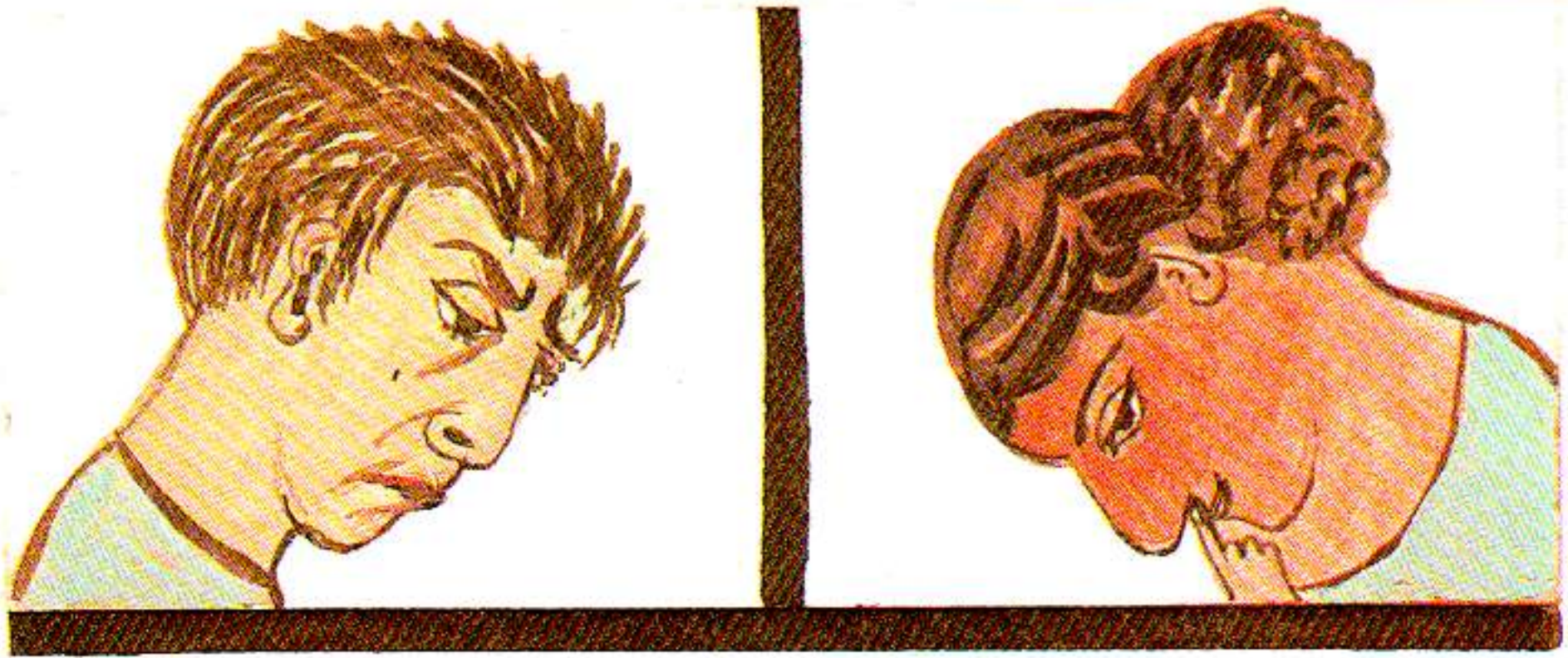
Τα μάτια της έτρεχαν πάνω στο χαρτί σαν δυο φωτεινά μπαλάκια, αριστερά δεξιά. Το πρόσωπό της άλλαζε όψη. Σε μια στιγμή έσμιξε τα φρύδια της, σούφρωσε τα χείλη της και φάνηκαν ζαρωματιές στο μέτωπό της. Τα παιδιά κοίταξαν το ένα τ' άλλο φοβισμένα.

Όταν όμως γύρισε σελίδα, το πρόσωπό της άρχισε να στρογγυλεύει και τα μάτια της να μεγαλώνουν. Σε λίγο γέμισαν δάκρυα, αλλά ήταν από γελαστά μάτια.

– Έρχεται, μαμά; ρώτησαν πάλι μ' ένα στόμα τα παιδιά.
– Έρχεται, χρυσά μου, είπε και τα έσφιξε στην αγκαλιά της. Έρχεται σε μια βδομάδα. Θα μας τηλεγραφήσει και θα κατεβούμε στο λιμάνι να τον περιμένουμε. Αυτή τη φορά θ' αργήσει να ξαναμπαρκάρει.

– Γιούπι! φώναξαν τ' αδερφάκια και χοροπηδούσαν.

Υστερα έπιασαν να λογαριάζουν μία μία τις μέρες και να κάνουν σχέδια.

1. Υπογραμμίζω στο κείμενο τις προτάσεις:

- έσμιξε τα φρύδια της
- σούφρωσε τα χείλη της
- φάνηκαν ζαρωματιές στο μέτωπό της
- το πρόσωπό της άρχισε να στρογγυλεύει
- τα μάτια της να μεγαλώνουν

Έπειτα σκέφτομαι και σημειώνω με γράμμα από ποιες

- φαίνεται ότι η μητέρα διάβασε κάτι στο γράμμα που τη στενοχώρησε (**Σ**)
- φαίνεται ότι διάβασε κάτι στο γράμμα που την έκαμε να χαρεί (**Χ**)

2. Διαβάζω, σκέφτομαι και συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

Είχε τα μούτρα του κατεβασμένα.

Φαίνεται πως τον είχαν μαλώσει.

Χασμδυριόταν συνέχεια.

Φαίνεται πως

Κοκκίνισε και έσκυψε το κεφάλι.

.....
Η μικρούλα Αννιώ χτυπούσε τα πόδια της στο πάτωμα.

.....
Ο Γιωργάκης στριφογύριζε στην καρέκλα του.

3. Ξεχωρίζω τα παρακάτω ρήματα σε τέσσερις ομάδες:

(μπαίνω, σκίζω, μαντεύω, σουφρώνω, γυρίζω, μαζεύω, αρχίζω, στρογγυλεύω, γεμίζω, κατεβαίνω, πηγαίνω, μεγαλώνω, θυμώνω, δουλεύω, μαθαίνω, σηκώνω)

—ώνω

—ίζω

—αίνω

—εύω

.....

.....

.....

.....

4. Γράφω και μαθαίνω:

Το πρόσωπό της άρχισε να στρογγυλεύει και τα μάτια της να μεγαλώνουν.

.....

.....

.....

.....

5. Λέξεις για την καρτέλα:

γεμίζω, αρχίζω, στρογγυλός-στρογγυλεύω,
μεγάλος-μεγαλώνω

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΚΑΠΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Ζούσαν κάποτε στην Καππαδοκία δύο κάπα. Ένα κάπα μικρό και ένα Κάπα κεφαλαίο. Το μικρό κάπα ήταν καλόκαρδο, καλόβολο και καλοσυνάτο. Το κεφαλαίο Κάπα ήταν κατσούφικο, κακομαθημένο και καυχησιάρικο.

Το κεφαλαίο Κάπα κακομεταχειριζόταν το μικρό κάπα. Δεν το καταδεχόταν, το κορόιδευε, το κατσάδιαζε, το κλοτσούσε, το κουτουλούσε, το κλείδωνε στην κάμαρά του, το έβαζε να κοιμάται κατάχαμα, το κυνηγούσε μ' ένα καρεκλοπόδαρο, το κατάβρεχε με το λάστιχο του ποτίσματος, δεν το άφηνε να παίζει με τους φίλους του, τον Κλήμη, τον Κλεόβουλο και την Κλειώ, ούτε το άφηνε να πηγαίνει στην καπασκήνωση (έτσι λένε την κατασκήνωση στην Καππαδοκία).

Το καημένο το μικρό κάπα ήταν καπαστενοχωρημένο. Είχε έναν κόμπο στο λαιμό και πονούσε η μικρή του η καρδιά.

Μια καπασκότεινη νύχτα που έκανε καπακλυσμό το μικρό κάπα φόρεσε την κάπα του, το κασκέτο του και το κασκόλ του, πήρε το κουβαδάκι του, και κρυφά κρυφά

πήγε να φύγει από το σπίτι.

Δεν πρόλαβε όμως. Το κεφαλαίο Κάπα, που καμωνόταν πως κοιμόταν, το κατάλαβε και πετάχτηκε μπροστά του.

«ΕΕΕΠ! ΣΤΑΣΟΥ, ΠΟΥ ΠΑΣ; ΠΟΙΟΣ ΣΟΥ ΕΙΠΕ ΟΤΙ ΣΕ ΑΦΗΝΩ ΝΑ ΦΥΓΕΙΣ; ΕΔΩ ΘΑ ΚΑΘΙΣΕΙΣ!» του είπε και το κατσάδιασε καλά καλά.

Το μικρό κάπα δεν το 'βαλε κάτω. Αποφάσισε να τρώει όλο του το φαΐ και να κάνει γυμναστική, για να μεγαλώσει και να γίνει κι αυτό κεφαλαίο!

Έτσι λοιπόν κάθε πρωί το μικρό κάπα έπινε το κακάο του με κέικ και καρύδια, έτρωγε κάστανα, κεράσια και κούμαρα, το μεσημέρι έτρωγε κάρδαμο, κοκκινογούλια, καλαμπόκια και καρότα, το απόγευμα κουλούρια, καπαΐφια και κουκουνάρια και το βράδυ κεφτεδάκια, κάπαρη, κριτσίνια, κολοκυθάκια καπαμά και μια φέτα καρπούζι. Επίσης κάθε μέρα έκανε είκοσι καπακύψεις (έτσι λένε τις επικύψεις στην Καππαδοκία) και είκοσι καπατινάξεις (έτσι λένε τις εκτινάξεις στην Καππαδοκία).

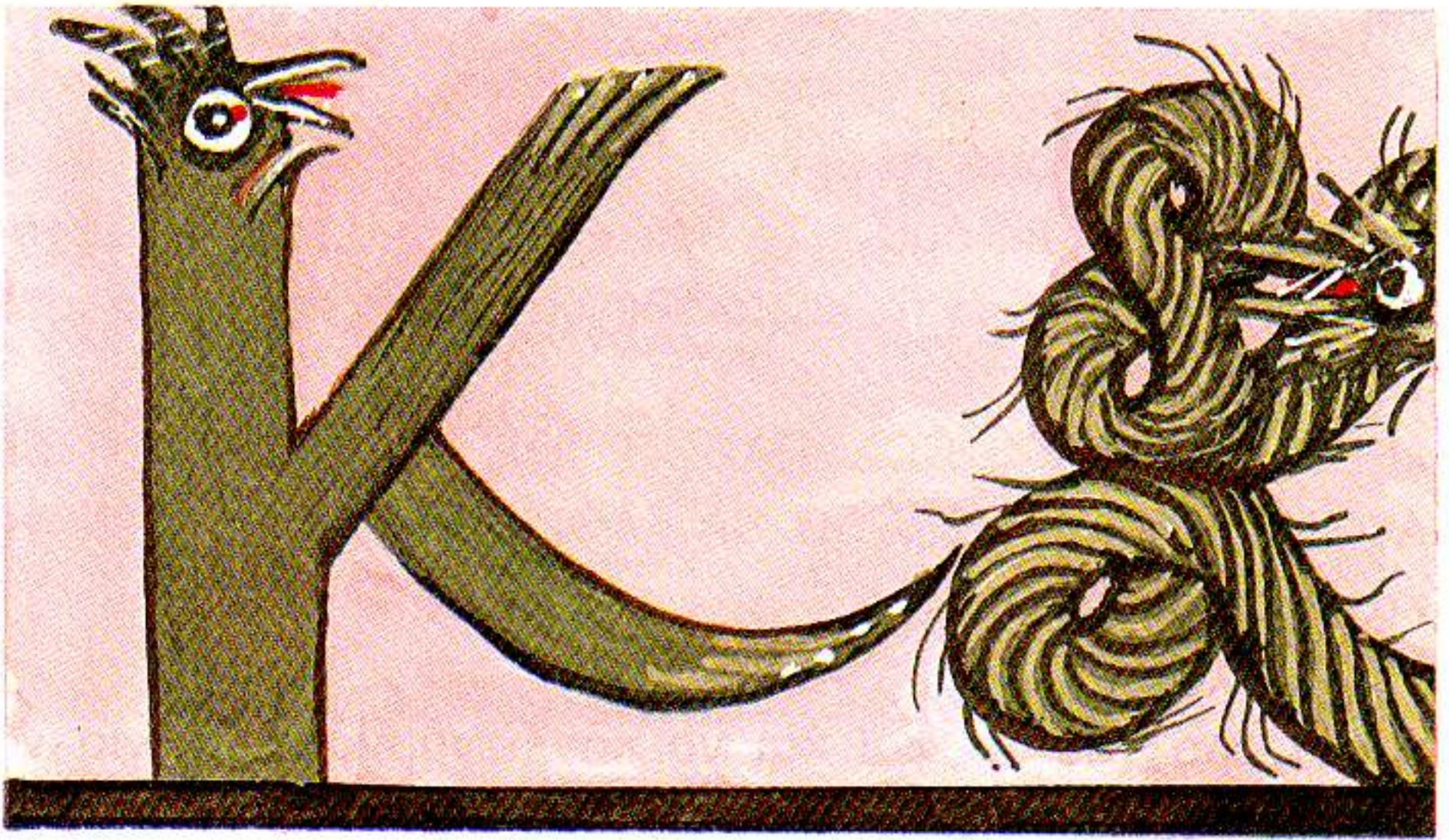
Έτσι μεγάλωνε σιγά σιγά, όλο και μεγάλωνε, ώσπου μια καλοκαιριάτικη Κυριακή που κοιτάχτηκε στον καθρέφτη είδε ότι είχε γίνει πια Κάπα κεφαλαίο!!

«Τα καπάφερα», φώναξε καπαχαρούμενο, «τα καπάφερα! Έγινα Κάπα κεφαλαίο. ΚΑΠΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ!»

Μπαίνει εκείνη τη στιγμή στην κάμαρα το άλλο κάπα, που άκουσε τη φασαρία, και τι να δει! Το μικρό καπαφρονεμένο κάπα είχε γίνει κεφαλαίο! Το μεγάλο Κάπα έμεινε καπάπληκτο. Καπάλαβε ότι κινδύνευε.

«ΤΩΡΑ ΘΑ ΜΕ ΚΑΜΕΙ ΚΑΠΑΜΑ!» σκέφτηκε και το 'βαλε στα πόδια, όσο πιο γρήγορα μπορούσε και κρύφτηκε στον κήπο κάτω από το καπό του αυτοκινήτου.

Ευγένιος Τριβιζάς

1. Μέσα στο κείμενο υπάρχουν 13 λέξεις γραμμένες λάθος. Υπογραμμίζω μερικές και ύστερα τις γράφω εδώ σωστά: κατασκήνωση,
-
-
-

2. Ενώνω πολλές προτάσεις σε μία και βάζω κόμματα, όπως στο παράδειγμα:

- Το μικρό κάπα ήταν καλόκαρδο.
Το μικρό κάπα ήταν καλόβολο.
Το μικρό κάπα ήταν καλοσυνάτο.

Το μικρό κάπα ήταν καλόκαρδο, καλόβολο και καλοσυνάτο.

- Το μεγάλο Κάπα ήταν κατσούφικο.
Το μεγάλο Κάπα ήταν κακομαθημένο.
Το μεγάλο Κάπα ήταν καυχησιάρικο.
-
-

- Το μικρό κάπα έτρωγε κάστανα.
Το μικρό κάπα έτρωγε κεράσια.
Το μικρό κάπα έτρωγε κούμαρα.
-
-

- Το μεγάλο Κάπα κορόιδευε το μικρό κάπα.
Το μεγάλο Κάπα κατσάδιαζε το μικρό κάπα.
Το μεγάλο Κάπα κλοτσούσε το μικρό κάπα.
Το μεγάλο Κάπα κουτουλούσε το μικρό κάπα.
Το μεγάλο Κάπα κλείδωνε το μικρό κάπα στην
κάμαρά του.

Το μεγάλο Κάπα κορόιδευε το μικρό κάπα, το κατσά-
διαζε,

.....

3. Γράφω και μαθαίνω:

Πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ το μικρό κάπα
όλο έτρωγε κι έπινε.

.....

.....

.....

.....

4. Λέξεις για την καρτέλα:

κλειδώνω, έτσι, πίνω, μεσημέρι

Η ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΛΕΜΟΝΙΑΣ

Η Χρυσούλα, ο Πέτρος, ο Θοδωρής, η Λεμονιά κι εγώ είμαστε γειτονόπουλα. Είμαστε και φίλοι. Κοιμόμαστε, ξυπνάμε και το μυαλό μας γυρίζει στην παρέα.

Συνήθως ανταμώνουμε το απόγευμα στην αυλή της Λεμονιάς. Ο Πέτρος, που είναι ο πιο βιαστικός, περνάει έξω από τα σπίτια μας και σφυρίζει. Είναι ο μόνος που ξέρει και σφυρίζει, και τον ζηλεύω. Μου δείχνει κι εμένα πώς να κάνω το στόμα μου, αλλά δεν τα κατάφερα ακόμα.

Ο Θοδωρής είναι ο παραμυθάς της συντροφιάς μας. Δηλαδή δε μας λέει αληθινά παραμύθια. Μας λέει τα νέα του και διάφορες ιστορίες και τα γεμίζει με ψέματα, χωρίς να κοκκινίζει. Το κάνει για να γελάμε, κι εμείς τον λέμε «ψευτο-Θόδωρο». Αλλά δεν είναι ψέματα που λέει πως σαν την αυλή της Λεμονιάς δεν είναι άλλη στον κόσμο.

Από παιχνίδια δεν έμεινε και κανένα που να μην το παίξαμε. Ευτυχώς η Λεμονιά όλο και κάτι σκαρφίζεται. Να μάθουμε, λέει, κορακίστικα, να τα μιλάμε μεταξύ μας, να μη μας καταλαβαίνουν. Κι αρχίσαμε από προχτές τα κορακίστικα. Αλλά μη μου ζητάτε περισσότερα για τα κορακίστικα, γιατί είναι μια μυστική γλώσσα.

Η πιο δύσκολη στιγμή είναι όταν χωρίζουμε το βράδυ. Μας το θυμίζει άλλοτε κάποιο τριζόνι κι άλλοτε κάποια φωνή από τα παράθυρα των σπιτιών μας.

1. Υπογραμμίζω στη δεύτερη και τρίτη παράγραφο του κειμένου τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ίζει** και ύστερα τα γράφω εδώ:
-
-

2. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

τώρα	χθες	ως τώρα
εγώ αρχίζω	άρχισα	έχω αρχίσει
εσύ χτίζεις	έχτισες	έχεις χτίσει
αυτή ζωγραφίζει
εμείς γυρίζουμε
εσείς σκουπίζετε
αυτοί καθαρίζουν

3. Βάζω τα παρακάτω ρήματα σε αλφαβητική σειρά:

γεμίζω, αρχίζω, χωρίζω, σκουπίζω, ζωγραφίζω, θυμίζω, κοκκινίζω, ποτίζω

.....

.....

4. Γράφω και μαθαίνω:

Η πιο δύσκολη στιγμή είναι όταν χωρίζουμε το βράδυ.

5. Σκέφτομαι και γράφω:

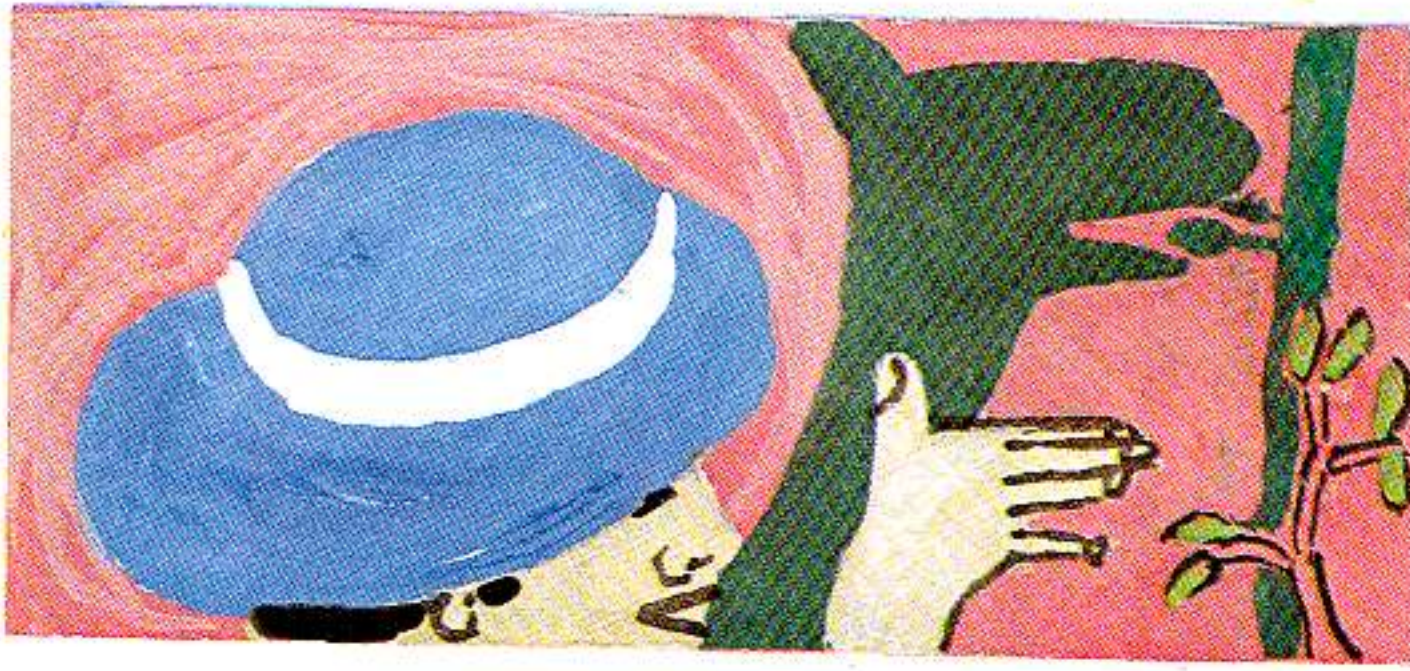
Η δική μου παρέα

6. Λέξεις για την καρτέλα:

χωρίζω - χώρισα, κοκκινίζω - κοκκίνισα, σκουπίζω - σκούπισα,
καθαρίζω - καθάρισα

Ο ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΑΙ Ο ΙΣΚΙΟΣ ΤΟΥ

Ήταν λιακάδα και ο Θοδωρής περπατούσε στο δρόμο. Σε μια στιγμή του φάνηκε πως κάποιος τον παρακολουθούσε. Γύρισε να κοιτάξει και είδε τον ίσκιο του! Ξεκινούσε από τα πόδια του και απλωνόταν μακρυπόδης και λοξός. Έμοιαζε ίδιος με φιγούρα του Καραγκιόζη! Με το που σταμάτησε ο Θοδωρής, σταμάτησε κι ο Καραγκιόζης. Κάνει να προχωρήσει, από κοντά κι ο άλλος. Κάνει μεταβολή, κι ο άλλος βρέθηκε μπροστά του. Κι όταν ανέβηκε στο πεζοδρόμιο, ο ίσκιος του σηκώθηκε όρθιος και κόλλησε στον τοίχο.

Ο Θοδωρής το βρήκε πολύ διασκεδαστικό. Εκεί μπροστά στον τοίχο περπάτησε μπρος πίσω, πήδησε με τα πόδια και τα χέρια ανοιχτά, προχώρησε με τα τέσσερα. Τα ίδια και ο αστείος δεύτερος εαυτός του. Τότε θυμήθηκε έναν στην τηλεόραση που κάπως έκανε τα χέρια του κι ο ίσκιος τους έμοιαζε με κεφάλι σκύλου, με πουλί και ό,τι άλλο φανταστείς. Προσπάθησε να το κάμει κι ο Θοδωρής, αλλά δεν τα κατάφερε και τόσο.

Στο τέλος βαρέθηκε με όλα αυτά, τα παράτησε και τράβηξε για την αυλή της Λεμονιάς να βρει τους φίλους του, να μιλήσει και να παίξει μαζί τους.

1. Υπογραμμίζω στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ησε** και ύστερα τα γράφω εδώ:
 περπάτησε,

2. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

τώρα	χθες	ως τώρα
εγώ σταματώ	σταμάτησα	έχω σταματήσει
εσύ προχωρείς	προχώρησες	έχεις προχωρήσει
αυτός περπατά
εμείς προσπαθούμε
εσείς μιλάτε
αυτοί παρακολουθούν

3. Βάζω τα παρακάτω ρήματα σε αλφαβητική σειρά:

Ξεκίνησα, μίλησα, περπάτησα, σταμάτησα, ρώτησα, απάντησα

4. Γράφω και μαθαίνω:

Περπάτησε μπρος-πίσω, πήδησε με τα πόδια και τα χέρια ανοιχτά, προχώρησε με τα τέσσερα.

.....

.....

.....

.....

.....

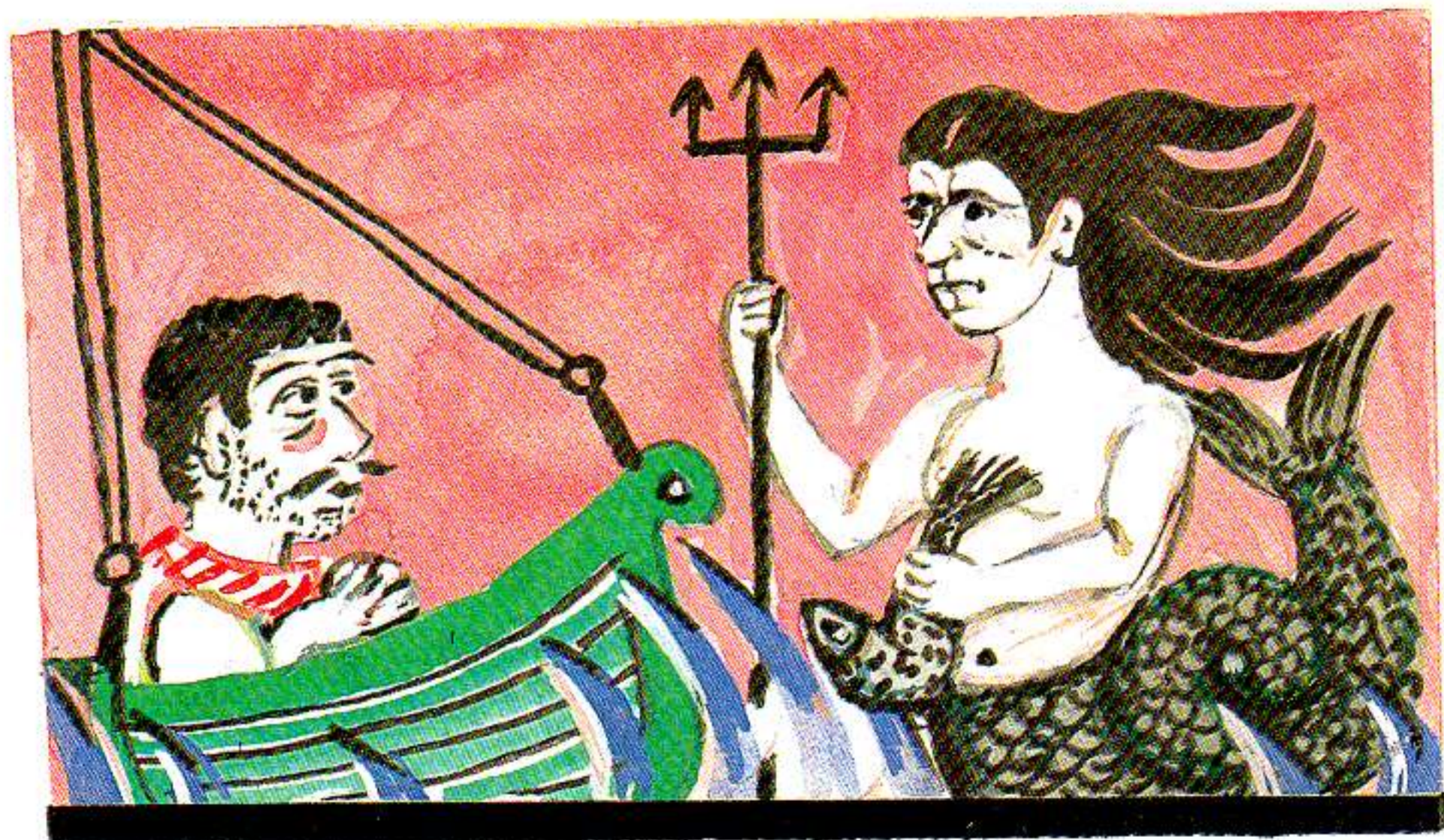
5. Σκέφτομαι και γράφω:

Περιγράφω ίσκιους (σπιτιών, δέντρων, σύννεφων, του εαυτού μου κτλ.).

6. Λέξεις για την καρτέλα:

ξεκινώ-ξεκίνησα, σταματώ-σταμάτησα, προχωρώ-προχώρησα, Καραγκιόζης

Ο ΑΪ-ΛΙΑΣ

Ο ΑΪ-Λιας ήταν στα νιάτα του θαλασσινός. Μπήκε σε καράβι από μικρός κι έφτασε να γίνει καπετάνιος. Ταξίδεψε σε πέλαγα και ωκεανούς και χάρηκε τον κόσμο. Αλλά ήρθαν και φορές που πήγε να πνιγεί. Στο τελευταίο του ταξίδι μάλιστα του φάνηκε πως βγήκε μπροστά του η Γοργόνα θυμωμένη.

«Δε με σηκώνει άλλο η θάλασσα», σκέφτηκε και πήρε την απόφαση να την αφήσει και να ζήσει στη στεριά. Θα ήθελε όμως στον τόπο που θα πήγαινε να μην ήξεραν από καράβια.

Έβαλε λοιπόν στον ώμο του ένα κουπί και τράβηξε τον ανήφορο. Έξω από ένα χωριό συνάντησε ένα ζευγά. – Τι είναι τούτο; τον ρώτησε και κράτησε όρθιο το κουπί. – Κουπί είναι, απάντησε εκείνος.

Ο θαλασσινός στάθηκε λίγο να πάρει ανάσα και ξαναπήρε τον ανήφορο. Ανέβηκε κι άλλες πλαγιές και σταμάτησε στη βρύση ενός δεύτερου χωριού. Μια χωριατοπούλα ήρθε για νερό.

– Τι είναι τούτο; τη ρώτησε.

– Μα δεν είναι κουπί; αποκρίθηκε η κοπέλα και κοίταξε κάτω μακριά, όπου η θάλασσα μόλις ξεχώριζε.

Το βράδυ τον βρήκε ανάμεσα στα βουνά. Αποκαμωμένος, ακούμπησε σ' ένα πεύκο κι αποκοιμήθηκε.

Το πρωί τον ξύπνησαν κουδούνια. Ένας βοσκός βρέθηκε κοντά του. Καλημερίστηκαν.

– Ε, άνθρωπε, τον ρώτησε. Τι 'ναι τούτο;

– Ξύλο είναι, αποκρίθηκε ο βοσκός και γέλασε.

«Εδώ είμαστε», σκέφτηκε ο θαλασσινός. Έστησε λοιπόν εκεί το κουπί, έφτιαξε την καλύβα του κι έζησε όσα χρόνια ήταν να ζήσει.

Από τότε οι κορφούλες των βουνών γέμισαν εκκλησάκια του Αϊ-Λια.

1. Υπογραμμίζω στην τρίτη παράγραφο του κειμένου τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ησε** και ύστερα τα γράφω εδώ:
συνάντησε

2. Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα (και προσέχω το ήτα):

τώρα	χθες	ως τώρα
εγώ συναντώ	συνάντησα	έχω συναντήσει
εσύ ρωτάς
αυτός απαντά
εμείς σταματάμε
εσείς ακουμπάτε
αυτοί κρατούν

3. Κυκλώνω στην πρώτη παράγραφο του κειμένου τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ηκε** και ύστερα τα γράφω εδώ:

μπήκε,

.....

.....

4. Συμπληρώνω όπως στο παράδειγμα (και προσέχω το ήτα):

τώρα

εγώ πηγαίνω

εσύ έρχεσαι

αυτός βρίσκει

αυτή παίρνει

εμείς μπαίνουμε

εσείς βγαίνετε

αυτοί ανεβαίνουν

αυτές κατεβαίνουν

χθες

εγώ πήγα

εσύ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Γράφω και μαθαίνω:

Χάρηκε που ανέβηκε τόσο ψηλά και βρέθηκε μακριά από τη θάλασσα.

.....

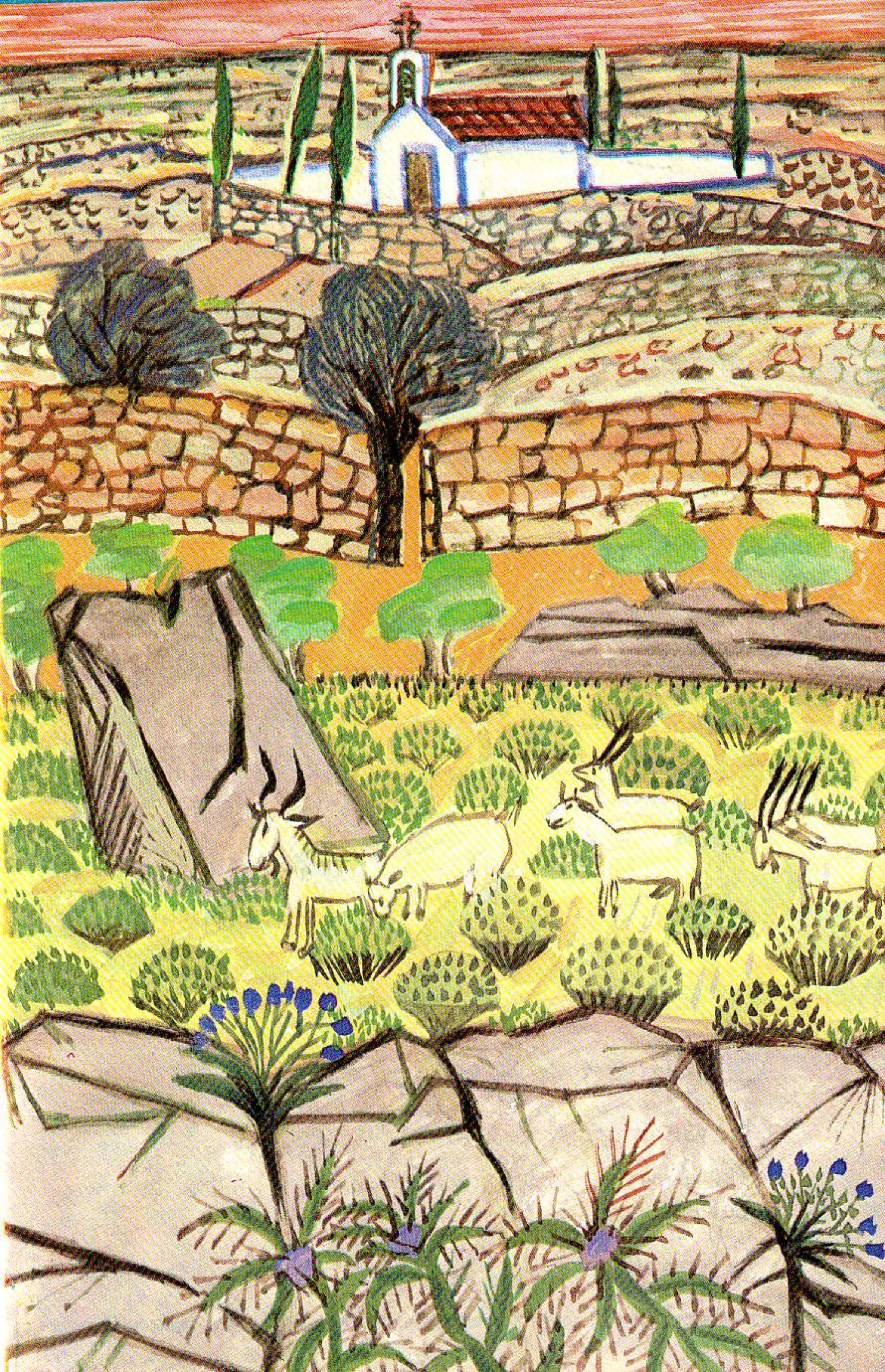
.....

.....

.....

6. Λέξεις για την καρτέλα:

ανεβαίνω-ανέβηκα, χαίρομαι-χάρηκα, βρίσκω-βρήκα, βρίσκομαι-βρέθηκα

ΤΟ ΡΗΜΟΚΛΗΣΙ

Στο καταράχι,
πέρα στη δύση,
μες στον ορίζοντα
το ρημοκλήσι.

Όταν ομίχλη
το περιζώνει,
πότε αλαργεύει,
πότε σιμώνει.

Λευκό πανάκι
που αργοσαλεύει
μέσα στα σύννεφα
και ταξιδεύει.

Νίκος Κανάκης

1. Ζευγαρώνω τις λέξεις που έχουν την ίδια σημασία:

(κορφή, αντάρα, άσπρο, πλησιάζει, περικυκλώνει, ξεμακραίνει)

καταράχι : κορφή αλαργεύει :

ομίχλη : σιμώνει :

περιζώνει : λευκό :

2. Γράφω σε δυο στήλες τα παρακάτω ρήματα:

(περιζώνω, αλαργεύω, σιμώνω, σαλεύω, ταξιδεύω, θυμώνω, κλειδώνω, σηκώνω, χορεύω, δουλεύω, μαζεύω, καρφώνω, μαλώνω, φυτεύω)

-ώνω

περιζώνω

-εύω

αλαργεύω

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Γράφω και μαθαίνω τη δεύτερη στροφή:

.....
.....
.....
.....

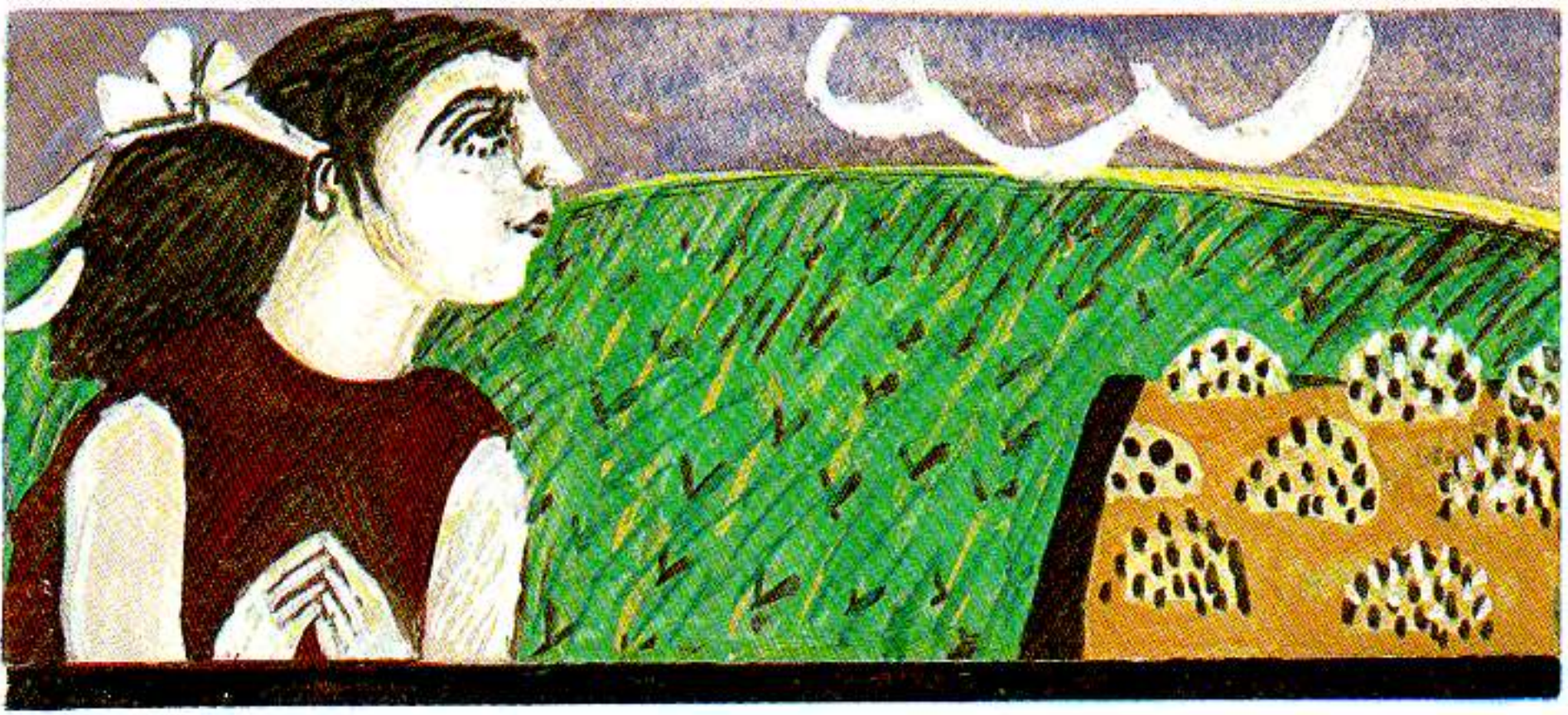
4. Λέξεις για την καρτέλα:

ανατολή, δύση, βοριάς, νοτιάς

ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΨΩΜΑ

- Μαμά, τα Χριστούγεννα θέλω να μου φτιάξεις χριστοψωμο.
- Θα σου φτιάξω χριστόψωμο, αν μου φέρεις γάλα.
- Και πού θα βρω το γάλα;
- Πήγαινε στην αγελάδα.
- Αγελάδα, δώσε μου γάλα, να το πάω της μαμάς, να μου φτιάξει χριστόψωμο.
- Θα σου δώσω γάλα, να το πας στη μαμά σου, να σου φτιάξει χριστόψωμο, αν πρώτα μου φέρεις χόρτα.
- Και πού θα βρω τα χόρτα;
- Πήγαινε στο λιβάδι.

– Λιβάδι, δώσε μου χόρτα, να τα πάω στην αγελάδα, να μου δώσει γάλα, να το πάω στη μαμά, να μου φτιάξει χριστόψωμο.

– Θα σου δώσω χόρτα, να τα πας στην αγελάδα, να σου δώσει γάλα, να το πας στη μαμά, να σου φτιάξει χριστόψωμο, αν πρώτα μου φέρεις νερό.

– Και πού θα βρω το νερό;

– Πήγαινε στο σύννεφο.

– Σύννεφο, δώσε μου νερό, να το πάω στο λιβάδι, να μου δώσει χόρτα, να τα πάω στην αγελάδα, να μου δώσει γάλα, να το πάω στη μαμά, να μου φτιάξει χριστόψωμο.

– Θα σου δώσω νερό, να το πας στο λιβάδι, να σου δώσει χόρτα, να τα πας στην αγελάδα, να σου δώσει γάλα, να το πας στη μαμά, να σου φτιάξει χριστόψωμο, αν μου υποσχεθείς πως θα μου φέρεις το πρώτο κομμάτι απ' το χριστόψωμο που θα φτιάξει η μαμά σου.

Η Ρένα υποσχέθηκε στο σύννεφο πως θα του πήγαινε το πρώτο κομμάτι από το χριστόψωμο που θα 'φτιαχνε η μαμά της.

Το σύννεφο τότε της έδωσε νερό, το πήγε στο λιβάδι, το λιβάδι της έδωσε χόρτα, τα πήγε στην αγελάδα, η αγελάδα της έδωσε γάλα, το πήγε στη μαμά της, κι αυτή της έφτιαξε χριστόψωμο.

Και τι νόστιμο που ήταν!

Από ομάδα Ελλήνων της Αυστραλίας

1. Βάζω κανονικά σε διάλογο με παύλες τα παρακάτω δυο ανέκδοτα:

- Τον βλέπεις αυτόν εκεί με τη γραβάτα; Ε, ναι, τον βλέπω· και λοιπόν; Αυτός πλούτισε με τα λάθη των άλλων. Αλήθεια; Μα τι δουλειά κάνει; Έχει εργοστάσιο που φτιάχνει γομολάστιχες.

- Φέρε μου, σε παρακαλώ, μια λεμομένη παγωνάδα. Λάθος κάνετε, κύριε. Λάθος; Πώς λάθος; Θέλετε να πείτε μια παγωμένη λεμονάδα. Ε, λάθη είμαστε, ανθρώπους κάνουμε!

2. Αναποδογυρίζω τις προτάσεις και βάζω πάλι ανάμεσά τους κόμμα, όπως στο παράδειγμα:

Θα σου φτιάξω χριστόψωμο, αν μου φέρεις γάλα.

Αν μου φέρεις γάλα, θα σου φτιάξω χριστόψωμο.

Θα σου δώσω γάλα, αν μου φέρεις χόρτα.

.....
Θα σου δώσω χόρτα, αν μου φέρεις νερό.

.....
Θα σου δώσω νερό, αν μου φέρεις χριστόψωμο.

3. Γράφω και μαθαίνω:

– Σύννεφο, δώσε μου νερό για τα χόρτα.

– Θα σου δώσω, αν μου φέρεις το πρώτο κομμάτι απ' το χριστόψωμο.

4. Λέξεις για την καρτέλα:

χόρτο, κομμάτι, πρώτος, δίνω-έδωσα-θα δώσω

ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ

Είμαι ένα προσφυγόπουλο από την Κύπρο. Λέγομαι Άνθη Πάκκου.

Ήταν ένα πρωινό του Αυγούστου του 1974. Ημέρα Τετάρτη. Τα τούρκικα αεροπλάνα βούιζαν από πάνω μας. Οι Τούρκοι κήρυξαν πόλεμο να πάρουν το όμορφο νησί μας.

Το απόγευμα ήρθε ο πατέρας μου και μας είπε ότι μπήκαν οι Τούρκοι στο χωριό μας. Βγήκαμε από το σπίτι μας. Τρέχαμε να φύγουμε. Θυμηθήκαμε τον παππού μου. Πήγαμε στο σπίτι του και του είπαμε να έρθει κι εκείνος μαζί μας. Μας αποκρίθηκε:

«Εγώ θα μείνω να προσέχω τα σπίτια».

Εμείς φύγαμε και πήγαμε να κρυφτούμε. Είδαμε ένα αυτοκίνητο κόκκινο. Σταμάτησε και μπήκαμε μέσα. Μας πήρε μαζί του στην Ξυλοτύμπου.

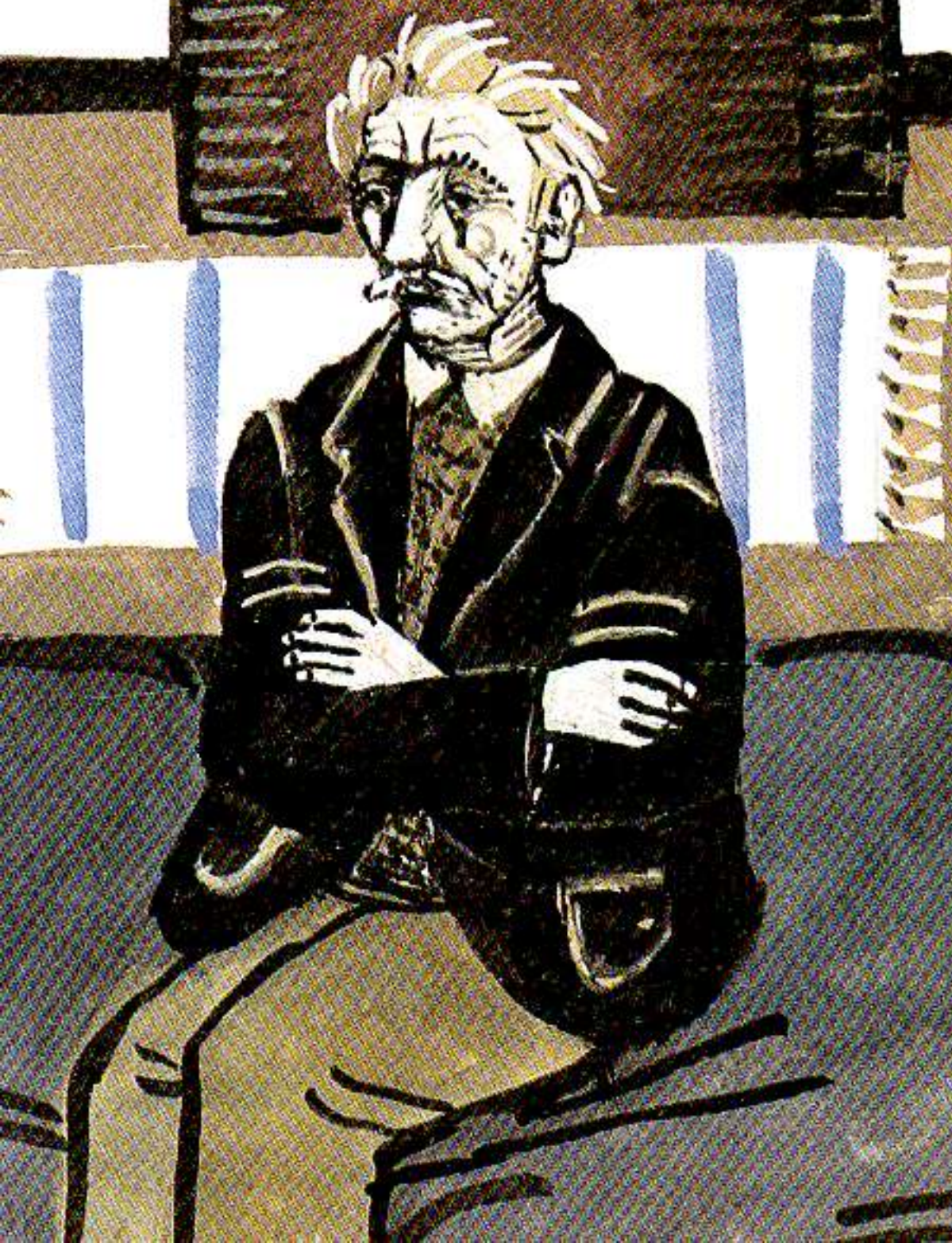
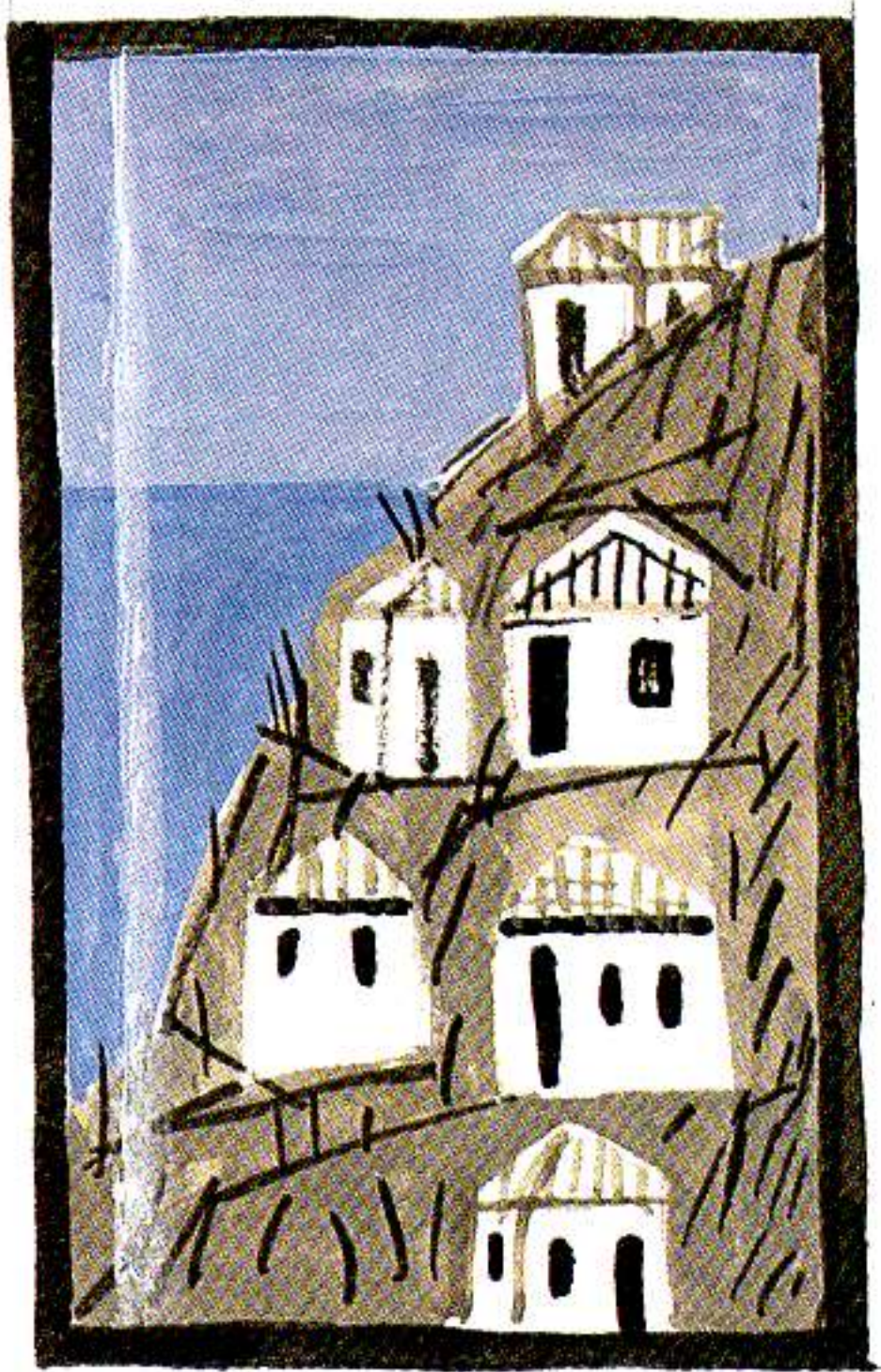
Κάθε μέρα ρωτώ τη μητέρα μου:

– Πότε θα έρθει ο παππούς μου; Γιατί δεν έρχεται ο παππούς μου!

Και η μητέρα μου απαντά:

– Θα 'ρθει, παιδί μου, μην ανησυχείς!

Κι εγώ περιμένω τον παππού μου. Είμαι βέβαιη ότι θα έρθει ο παππούς μου...

1. Υπογραμμίζω στο κείμενο τις παρακάτω προτάσεις:

Μας είπε ότι μπήκαν οι Τούρκοι.

Του είπαμε να έρθει.

Είδαμε ένα αυτοκίνητο.

Εγώ θα μείνω.

2. Ξαναγράφω τις παρακάτω προτάσεις από τον ενικό στον πληθυντικό:

Αυτός είπε ότι θα μείνει και έμεινε.

Αυτοί

Εγώ είδα που δεν ήρθε και του έστειλα ένα γράμμα.

Εμείς

3. Χωρίζω τις παρακάτω λέξεις σε συλλαβές:

είπαμε, είδαμε, μείναμε, στείλαμε

.....
.....

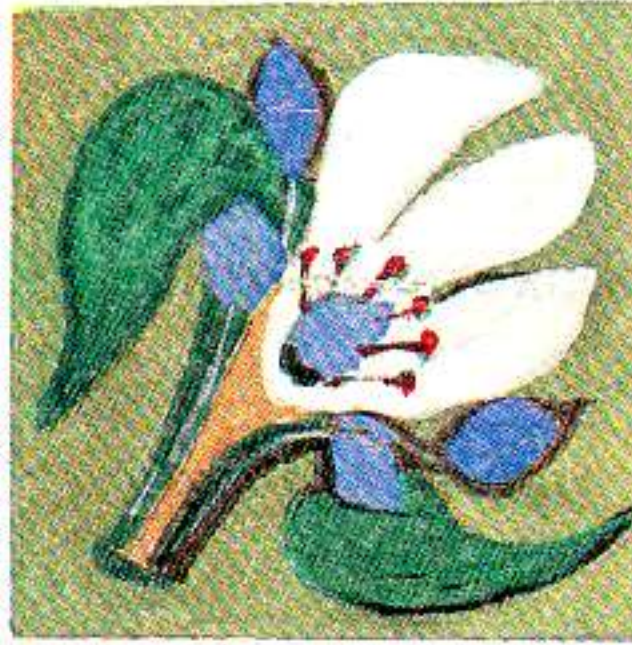
4. Γράφω και μαθαίνω:

Ο παππούς είπε ότι θα μείνει και έμεινε.

.....
.....
.....
.....
.....

5. Λέξεις για την καρτέλα:

λέω-είπα, βλέπω-είδα, μένω-έμεινα, στέλνω-έστειλα

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΕΦΥΓΕ

Η γωνιά του παππού είναι άδεια. Η κουνιστή πολυθρόνα του μένει ακίνητη. Τα εγγόνια του πηγαινοέρχονται από δωμάτιο σε δωμάτιο. Ανοιγοκλείνουν τις πόρτες. Ψάχνουν να τον βρουν από γωνιά σε γωνιά.

Τρία μερόνυχτα οι γονείς τους ξαγρύπνησαν στο προσκεφάλι του. Τρία μερόνυχτα τρεμόσβηνε το καντηλάκι του.

Τώρα, τους λένε, ο παππούς έφυγε. Δε θα ξαναγυρίσει πια. Η Φρόσω λέει πως πάει στον απάνω κόσμο. Ο Λεωνίδας επιμένει πως πάει στον κάτω.

Πέφτει χιονόνερο και κάνει κρύο! Τι λάθος μέρα διάλεξε ο παππούς να φύγει! Τι λάθος έκανε να πάρει μαζί του τις ιστορίες που τους έλεγε και να ξεχάσει στο σπίτι τη μαγκούρα του! Και την είχε τόσο ανάγκη για να στηρίζεται!

1. Τις δυο λέξεις τις κάνω μία, όπως είναι και στο κείμενο:

μέρες νύχτες	:	μερόνυχτα
χιόνι νερό	:	
πηγαίνουν έρχονται	:	
ανοίγουν κλείνουν	:	
έτρεμε έσβηνε	:	

2. Κάνω τώρα το αντίθετο με άλλες λέξεις:

ανεβοκατεβαίνω	:	ανεβαίνω και κατεβαίνω
μπαινοβγαίνω	:	
περνοδιαβαίνω	:	
μαχαιροπίρουνα	:	
ψηλόλιγνος	:	

3. Συμπληρώνω τα κενά με τα σύνθετα ρήματα που ταιριάζουν:

(τρεμοσβήνουν, ανεβοκατεβαίνουν, μπαινοβγαίνουν, ανοιγοκλείνουν, αναβοσβήνουν)

Είναι νύχτα. Τ' αστέρια στον ουρανό. Ξαφνικά κάτι συμβαίνει στο διαμέρισμα μιας πολυκατοικίας. Παράθυρα, φώτα, άνθρωποι τις σκάλες και στο σπίτι. Κάποιος τηλεφωνεί στο Πρώτων Βοηθειών.

4. Γράφω και μαθαίνω:

Τι λάθος έκανε να πάρει μαζί του τις ιστορίες που τους έλεγε!

.....

.....

.....

.....

5. Σκέφτομαι και γράφω (ένα απ' όλα):

Ο δικός μου παππούς

Η γιαγιά μου

Ένας γεροντάκος

Μια γριούλα

6. Λέξεις για την καρτέλα:

γωνιά, λάθος, ιστορία, ξεχνώ

ΕΝΑΣ ΓΕΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ

Ένας γέρος γέροντας
κι ουδέ τόσο γέροντας,
εκατόν εννιά χρονών,
πότιζε το γρίβα του.
Τα βουνά τριγύριζε
και τα δέντρα κοίταζε.

«Σεις βουνά, ψηλά βουνά,
τώρα με την άνοιξη
δε με ξαναιώνετε
μένα και το γρίβα μου,
όπως ξαναιώνονται
και καινούρια γίνονται
τούτα τα χαμόδεντρα,
τα χιλιόχρονα κλαριά,
να γινόμεουν κι εγώ νιος,
όπως ήμουν μια φορά;»

Δημοτικό

1. Ζευγαρώνω τα αντίθετα:

(νύξ, καινούριος, φθινόπωρο, κάμπος, κοντός άνθρωπος, χαμηλά βουνά)

γέρος	:	ΝΙΟΣ
παλιός	:
βουνό	:
ψηλά βουνά	:
ψηλός άνθρωπος	:
άνοιξη	:

2. Γράφω και μαθαίνω:

Ένας γέρος γέροντας,
εκατόν εννιά χρονών,
πότιζε το γρίβα του.

.....

.....

.....

3. Λέξεις για την καρτέλα:

εκατό, ποτίζω, όπως, καινούριος, είμαι-ήμουν

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΑΙ Η ΣΚΝΙΠΑ

Μια φορά ένα λιοντάρι υπερήφανο γύριζε στο δάσος και φώναζε. Δεν άφηνε τ' άλλα ζώα να κοιμηθούνε, αλλά και κανένα τους δεν ετόλμαε να του πει τίποτα. Μονάχα η σκνίπα πετάχτηκε και του λέει:

– Τι φωνάζεις έτσι; Δεν ξέρεις πως μας ανησυχείς και δεν μπορούμε να κοιμηθούμε;

– Εγώ είμαι ο βασιλιάς των ζώων, της λέει το λιοντάρι, και θα κάνω ό,τι θέλω!

– Να δεις, του λέει η σκνίπα, που δεν μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις!

Και φσουτ! πέταξε και μπήκε μέσα στο ρουθούνι του. Το λιοντάρι άρχισε να γυρίζει από δω κι από κει, να κουνάει το κεφάλι του, την ουρά του, τ' αυτιά του, φυσούσε, ξεφυσούσε, μα η σκνίπα όλο το κεντούσε μέσα στη μύτη του.

– Το παραδέχεσαι τώρα, του λέει, πως δεν είσαι ο βασιλιάς των ζώων;

– Το παραδέχομαι, της λέει το λιοντάρι, κι έβγα να φύγεις, να μ' αφήσεις ήσυχο!

Βγήκε τότε καμαρωτή η σκνίπα και πετούσε ψηλά, σαν να 'ταν αυτή η βασίλισσα. Μα δεν πρόφτασε να πάει λίγα μέτρα και μπλέχτηκε πάνω σε κάτι αράχνες, που ήτανε στημένες στο δάσος. Έτσι την έπαθε κι αυτή και τιμωρήθηκε, που ήτανε φαντασμένη.

*Μύθος του Αισώπου
(λαϊκή παραλλαγή)*

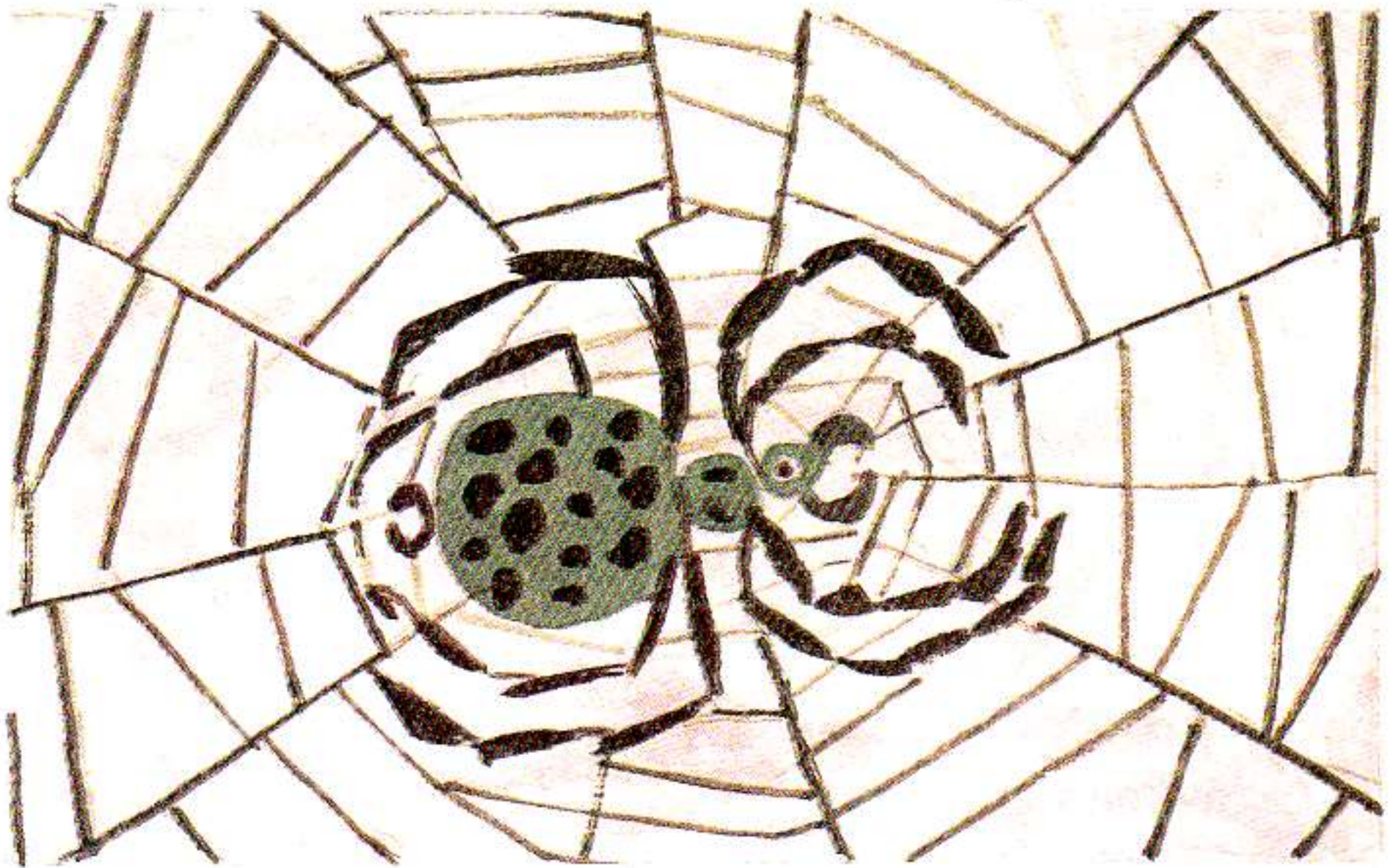

1. Συμπληρώνω σωστά τις στήλες, σύμφωνα με τα παραδείγματα:

τώρα	τότε	τώρα	τότε
γυρίζω	γύρισα	ανησυχώ	ανησύχησα
αρχίζω	τολμώ
γεμίζω	κεντώ
χωρίζω	τιμωρώ
χτίζω	κουνώ

2. Συμπληρώνω σωστά με **ι ή με η**:

Γύρισε και με ρώτ ... σε τι ζωγραφ ... ζω. Του απάντ ... σα ότι άρχ ... σα να ζωγραφ ... ζω ένα λιοντάρι και θα το χρωματ ... σω κοκκινωπό. Εκείνος σταμάτ ... σε να χτ ... ζει με τα κυβάκια και πήγε να ποτ ... σει τις γλάστρες.

3. Συμπληρώνω σωστά τις στήλες, σύμφωνα με τα παραδείγματα:

τώρα	τότε	τώρα	τότε
μπαίνω	μπήκα	βλέπω	είδα
βγαίνω	έχω
παίρνω	λέω
έρχομαι	μένω
πηγαίνω	στέλνω

4. Ξαναγράψω το παρακάτω κείμενο, αλλάζοντας τα ρήματα από το τώρα στο τότε:

Η σκνίπα **βλέπει** ένα λιοντάρι που φώναζε και του **λέει** να σωπάσει. Εκείνο τίποτα. Τότε η σκνίπα **παίρνει** φόρα, **πάει** και **μπαίνει** μέσα στο ρουθούνι του και **μένει** εκεί. Το λιοντάρι **βλέπει** τα δύσκολα, της **λέει** πως **έχει** δίκιο, κι εκείνη **βγαίνει** καμαρωτή.

Η σκνίπα είδε ένα λιοντάρι

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Γράφω και μαθαίνω:

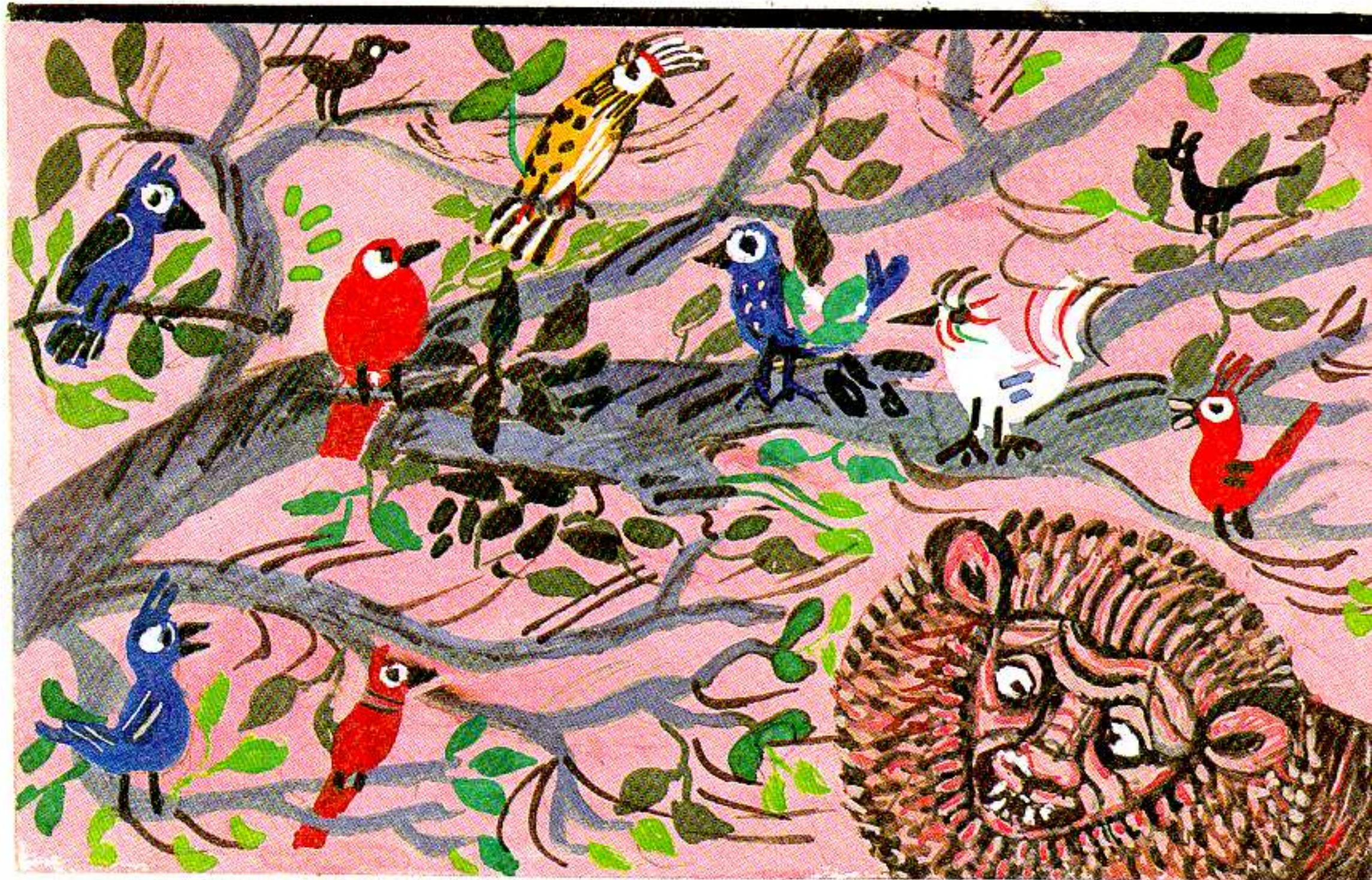
Γύρισε και με ρώτησε πού πήγα και τι είδα.

.....

.....

.....

.....

6. Λέξεις για την καρτέλα:

λιοντάρι, γυρίζω-γύρισα, κεντώ-κέντησα, έρχομαι-ήρθα,
μπαίνω-μπήκα, παίρνω-πήρα, περνώ-πέρασα, έχω-είχα

ΒΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

A

ανατολή
ανεβαίνω – ανέβηκα
αριστερά
αρχίζω

B

βλέπω – είδα
βοριάς
βρίσκω – βρήκα
βρίσκομαι – βρέθηκα

Γ

γεμίζω – γεμάτος
γυρίζω – γύρισα
γωνιά

Δ

δεξιά
δίνω – έδωσα – θα δώσω
δουλεύω
δυνατός
δύση

E

είμαι – ήμουν
εκατό
ελαφρός
εποχή
έρχομαι – ήρθα
έτσι
έχω – είχα

Z

ζωγραφιά

H

ήσυχος

I

ίσιος
ιστορία

K

καθαρίζω – καθάρισα
καινούριος
καλοριφέρ
κάποτε
Καραγκιόζης
κεντώ – κέντησα
κλειδώνω
κοκκινίζω – κοκκίνισα
κομμάτι
κουβέντα – κουβεντιάζω
κουζίνα
κρύο
κυνηγώ – κυνηγός – κυνηγητό

Λ

λάθος
λεμόνι
λέω – είπα
λιοντάρι
λιώνω

Μ

μεγάλος – μεγαλώνω
μένω – έμεινα
μέση
μεσημέρι
μετρώ
μπαίνω – μπήκα
μύτη – μυτερός

Ν

νοτιάς
νωρίς

Ξ

ξάδερφος
ξαφνικά
ξεκινώ – ξεκίνησα
ξεχνώ
ξύλινος

Ο

όμως
όπως
ούτε

Π

παγωτό
παίρνω – πήρα
περνώ – πέρασα
πέφτω – έπεσα – πεσμένος
πιάνω
πίνω
πολυκατοικία
ποτήρι
ποτίζω
πράγμα (πράμα)
προσέχω

πρόσωπο
προχωρώ – προχώρησα
πρώτος

Σ

σκουπίζω – σκούπισα
σταματώ – σταμάτησα
σταφύλι
στέλνω – έστειλα
στενός
στρογγυλός – στρογγυλεύω
συναντώ – συνάντησα

Τ

τελειώνω
τραπέζι – τραπεζαρία

Φ

φαρμακείο
φούρνος
φωνή

Χ

χαίρομαι – χάρηκα
χόρτο
χρωματίζω
χωράφι
χωρίζω – χώρισα
χωριό – χωριουδάκι – χωριανοί

Ψ

ψυγείο

Ω

ως

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου,	7
<i>B. Αθανασίου-Ιωάννου, Ν. Γκεστ, Τ. Καπινιάρη, Κ. Κυπριανού, Α. Μιτσιγιώργης, Κ. Φωτιάδης (Education Departement of Victoria, 1982)</i>	
Ένας παράξενος ζωγράφος	13
Το μαγνητόφωνο	17
Τσιριτρό (ποίημα), Ζ. Παπαντωνίου	20
<i>(Τα χελιδόνια, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ, 1920)</i>	
Μυρουδιές	23
Μια τυφλόμυγα στην κουζίνα	27
Μια οικογένεια πολύ πεισματάρη,	30
<i>Ούρσουλα Βέλφελ, μετάφραση Ηώς Αμανάκη (Εικοσιεννιά τρελλές ιστορίες, Ι. Κ. Παπαδόπουλος και Υιός, ΑΘΗΝΑ 1978)</i>	
Κρύο (ποίημα), Κώστα Χωρεάνθη	34
Ο Βάιος και το ποτάμι	37
Το ποτάμι (ποίημα), Νίκου Κανάκη	41
Λύκος και σκύλος, μύθος του Αισώπου (διασκευή)	43
Αλεπού και σκύλος (ποίημα), Κώστα Χωρεάνθη	46
Το ερημωμένο χωριό, Κώστα Χωρεάνθη	49
Το δικό μου χωριό (ποίημα), Κώστα Καλαπανίδα	53
Το γράμμα	57
Το μικρό κάπα και το μεγάλο Κάπα από την Καππαδοκία, Ευγένιου Τριβιζά	
<i>(Περιοδικό «Το ρόδι», τεύχος 32/Σεπτ. 1980)</i>	
Η αυλή της Λεμονιάς	65
Ο Θοδωρής κι ο ίσκιος του	69
Ο Αϊ-Λιας	72
Το ρημοκλήσι (ποίημα), Νίκου Κανάκη	77
Μου αρέσουν τα Χριστόψωμα,	79
<i>B. Αθανασίου-Ιωάννου, Ν. Γκεστ, Τ. Καπινιάρη, Κ. Κυπριανού, Α. Μιτσιγιώργης, Κ. Φωτιάδης (Education Departement of Victoria, 1982)</i>	

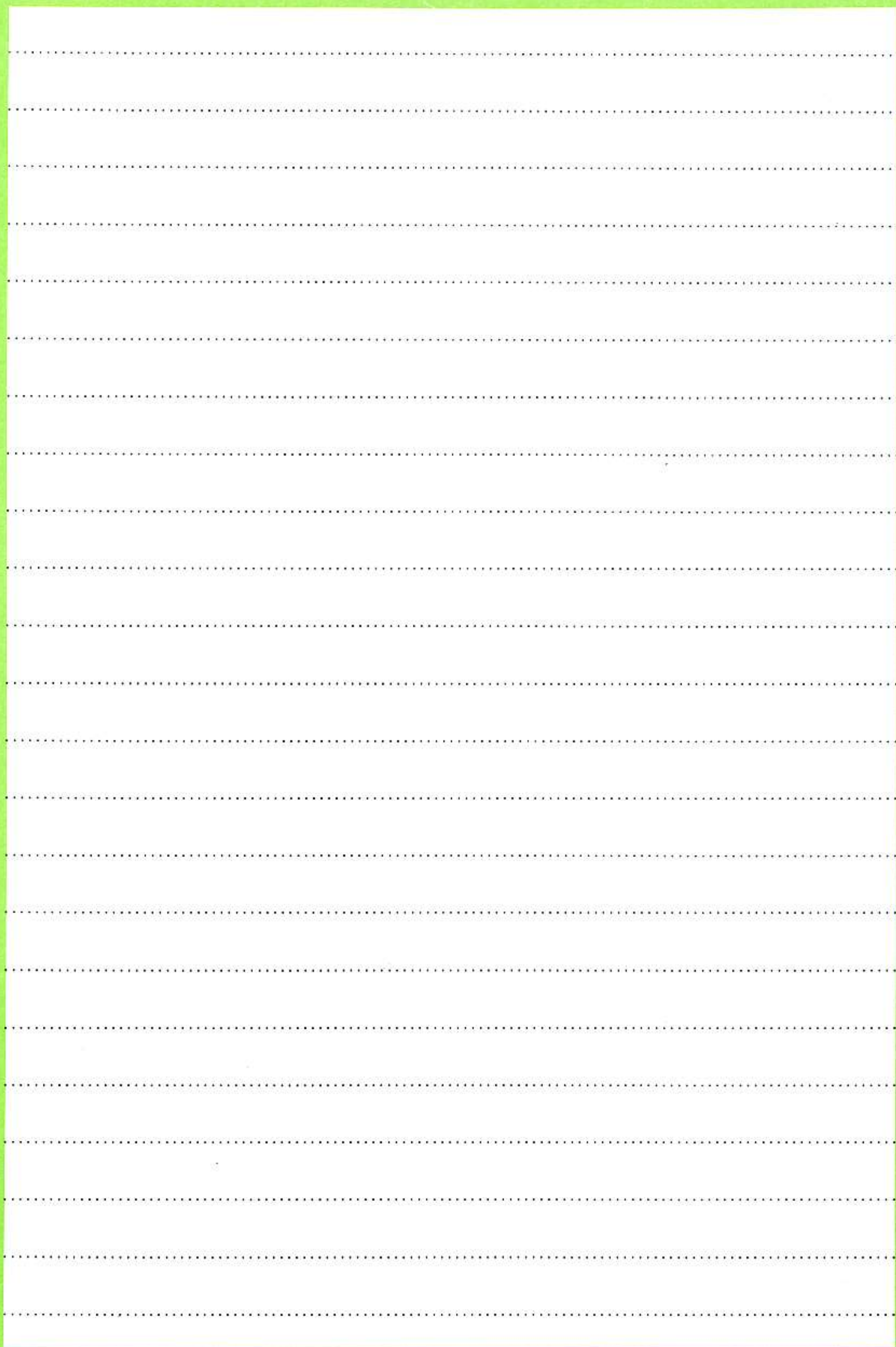
Περιμένω τον παππού	83
<i>(Περιοδικό «Το ρόδι», τεύχος 8, Ιούλιος 1978)</i>	
Ο παππούς έφυγε, Αγγελικής Βαρελλά	87
Ένας γέρος γέροντας (δημοτικό)	91
Το λιοντάρι και η σκνίπα,	93
<i>μύθος του Αισώπου, λαϊκή παραλλαγή από την Κεφαλονιά</i>	
<i>(Νεοελληνικά Λαογραφικά Κείμενα, επιμ. Δ. Λουκάτου, ΒΑΣΙΚΗ</i>	
<i>ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΕΚΔ. ΟΙΚΟΣ Ι.Ν. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΘΗΝΑ 1957)</i>	
Λεξιλόγιο	99
Περιεχόμενα	102

ΕΚΔΟΣΗ Κ' 2002 - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 167.000 - ΑΡ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ 1571/31-10-2001

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Β & Ι ΒΕΣΚΟΥΚΗΣ Ο.Ε - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Π. ΓΙΑΤΡΑΣ

ISBN set 960 - 06 - 0101 - 1
960 - 06 - 0103 - 8